

Unia Europejska
Polityka Regionalna

Regiony na rzecz zmian gospodarczych

PL

**Promowanie konkurencyjności po-
rzez innowacyjne technologie,
produkty i dobrze prosperujące
społeczności**

Marzec 2007

Kontakt

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej

Jednostka 01 – Informacja i Komunikacja

Thierry Daman

41, avenue de Tervuren, B-1040 Bruksela

Faks: +32 (0)2 296 60 03

E-mail: regio-info@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy_pl.htm

ISBN 92-79-04541-5

©Wspólnoty Europejskie, 2007

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Printed in Belgium

Zdjęcia: © Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej / Mike St Maur Sheil (str. 13) Rozwój gospodarczy.

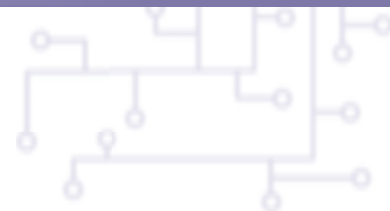
Karlsruhe, (str. 21) Oü Loodesystems, (str. 14) Projekt Regins, Region PACA (str. 22).

Okładka: Intechmer – badania dotyczące zanieczyszczeń biologicznych środowiska morskiego, Cherbourg, Normandia, Francja.

Wydawca: Thierry Daman, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej.

Wydrukowano na papierze utylizowanym.

Teksty niniejszej publikacji nie stanowią zobowiązania Komisji.

Wstęp	3
Kontekst	4
• Innowacyjne regiony	4
• Regiony na rzecz zmian gospodarczych: partnerstwo w akcji	6
• RegioStars 2008 – nagroda dla innowacyjnych projektów.....	11
• Platforma Monitoringu Strategii Lizbońskiej: narzędzie porównawcze regionalnych i lokalnych osiągnięć w zakresie Agendy na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz instrumentów polityki spójności.....	12
Dziesięć udanych projektów	13
1. Austria/Estonia/Francja/Niemcy/Rumunia/Szwecja/Rosja: CLOE – Clusters Linked over Europe (Połączone klastry w Europie).....	13
2. Austria/Niemcy/Węgry/Włochy: Regins – włączenie małych i średnich przedsiębiorstw do europejskiej gospodarki.....	14
3. Austria/Republika Czeska/Niemcy/Polska/Słowenia: RegioSustain – od biomasy do energii – równowaga regionalnych cykli gospodarczych.....	15
4. Éire-Irlandia: Wzrost dzięki naturze.....	16
5. Belgia/Niemcy/Niderlandy: Opieka zdrowotna ponad granicami.....	17
6. Dania/Szwecja: Biotechnologia ponad granicami.....	18
7. Włochy: Klaster przemysłu drzewnego i technologii w Bolzano – współpraca i innowacja w małych tradycyjnych przedsiębiorstwach rodzinnych.....	19
8. Szwecja: Sieć doradców ds. innowacji dla MŚP.....	20
9. Estonia: Innowacyjność w przemyśle budowlanym: Loodesystem.....	21
10. Francja/Grecja/Włochy/Hiszpania/Maroko/Tunezja: Basen Morza Śródziemnego – laboratorium innowacji w dziedzinie energii.....	22
Glosariusz	23

W nowym okresie programowania polityki spójności na lata 2007–2013 należy wzmocnić współpracę między europejskimi regionami i miastami. Chcę, aby wiele wspaniałych pomysłów powstałych w regionalnych i miejskich sieciach współpracy zostało szybko włączonych do następnej generacji programów realizowanych przez regiony. Inicjatywa „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” przedstawiona w komunikacie COM(2006) 675 została utworzona w celu promowania partnerstwa w akcji – partnerstwa między konkretnymi podmiotami w każdym regionie, między różnymi regionami oraz między regionami i Komisją. Zamierzamy więc wzmocnić synergii między różnymi politykami Unii, które przyczyniają się do wzrostu i tworzenia nowych miejsc pracy. W tym celu należy zapewnić, za pośrednictwem współpracy regionalnej, rozpropagowanie doświadczeń i dobrych praktyk, niezależnie od ich pochodzenia. Przez inicjatywę „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” powinniśmy przede wszystkim wykorzystywać doświadczenia zdobyte w latach 2000–2006 dzięki inicjatywie Interreg III C wspierającej współpracę międzyregionalną, w ramach Urbact, sieci wymiany dobrych praktyk między europejskimi miastami oraz, mam nadzieję, przez inne działania w ramach sieci zainicjowanych przez Komisję.

Inicjatywa „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” zawiera cztery główne innowacyjne rozwiązania w dziedzinie współpracy międzyregionalnej. Po pierwsze, określiliśmy 30 priorytetowych zagadnień ukierunkowanych na modernizację gospodarki i odnowioną strategię lizbońską. Zagadnienia te są oparte na czterech komponentach Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności na lata 2007–2013, tj. przyciąganie inwestycji, poprawa wiedzy i innowacji, tworzenie większej liczby i lepszej jakości miejsc pracy oraz uwzględnienie wymiaru terytorialnego. Kilka z tych zagadnień stało się tematami warsztatów włączonych do programu konferencji.

Po drugie, uważamy, że należy poprawić komunikację, by ułatwić wymianę wiedzy i dobrych praktyk w zakresie rozwoju regionalnego i realizacji strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Dlatego też konferencja ta rozpoczyna proces prowadzący do przyznania nagrody dla innowacyjnych projektów – RegioStars 2008, która zostanie wręczona na drugiej dorocznej konferencji. Cieszę się, mogąc poinformować Państwa, że Komitet Regionów i francuski region Provence-Alpes-Côte d’Azur są naszymi partnerami w realizacji tego komunikacyjnego przedsięwzięcia. To oni aktywnie uczestniczyli w tym wydarzeniu, organizując 8 marca 2007 r. w budynku Jacques’a Delorsa „forum wymiany pomysłów i doświadczeń”.

Po trzecie, planujemy utworzenie pomostu pomiędzy sieciami i zasadniczymi programami. Działanie to będzie wspierane we wszystkich sieciach finansowanych z przyznanego na ten cel budżetu na lata 2007–2013 w wysokości 375 mln euro w ramach celu Europejska współpraca terytorialna. Jednak ten proces integracyjny (*meanstreaming*) będzie realizowany przede wszystkim za pośrednictwem czwartego rozwiązania, tak zwanej opcji szybkiej ścieżki. W ramach tej opcji Komisja będzie pracować na zasadzie partnerstwa z chętnymi sieciami, zajmującymi się wybranymi zagadnieniami priorytetowymi i obejmującymi od 15 do 20 regionów lub miast celem stworzenia platformy służącej błyskawicznemu testowaniu nowych inicjatyw.

To jest pierwsza z dorocznych konferencji w ramach inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”. Wierzę, że uznają Państwo jej program za inspirujący, dostarczający nowych możliwości wymiany wiedzy i dobrych praktyk na szczeblu regionalnym w zakresie realizacji strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia.

Danuta Hübner
Komisarz ds. polityki regionalnej UE

Innowacyjne regiony

Statystyki dotyczące badań i rozwoju (B+R) oraz innowacji systematycznie potwierdzają ogromne dysproporcje pomiędzy państwami członkowskimi UE i regionami.

Od 2002 r. Komisja Europejska ocenia trendy w zakresie regionalnej innowacji przez szeroką selekcję danych odnoszących się do zatrudnienia w sektorach nauki, technologii i branży *high-tech* czy liczby patentów na milion mieszkańców. W najnowszej **Tabeli innowacji europejskiej w regionach** opublikowanej w listopadzie 2006 ⁽¹⁾ r. i opartej na danych z 25 państw członkowskich do dziesięciu najbardziej efektywnych regionów należą Stockholm, Västsverige (SE), Oberbayern (DE), Etelä-Suomi (FI), Karlsruhe (DE), Stuttgart (DE), Braunschweig (DE), Sydsverige (SE), Île de France (FR) oraz Östra Mellansverige (SE). Regiony UE-15 dominują w grupie najbardziej efektywnych, lokując się z 47 regionami na 50 pierwszych na liście i 94 na 100 najlepszych. Wśród regionów nowych państw członkowskich Praga (CZ) znajduje się na 15 miejscu, Bratislavský kraj (SK) na 27, Közép-Magyarország (HU) na 34, Słowenia na 63, Mazowieckie (PL) na 65 i Jihovýchod (CZ) na 100.

Mapa na następnej stronie ilustruje wyniki najnowszej Tabeli innowacji europejskiej w regionach. W porównaniu do innych regionalnych dysproporcji, takich jak PKB na mieszkańca, wyniki te potwierdzają, że gorzej rozwinięte regiony będą wymagały dodatkowych wysiłków w celu zwiększenia efektywności w dziedzinie innowacji oraz wspomagania wzrostu i tworzenia nowych

Insituto Tecnológico w Aragon, Saragossa, Hiszpania, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

miejsc pracy. Mogą w tym pomóc znaczące dotacje z funduszy strukturalnych oraz wzmożone partnerstwo z najbardziej efektywnymi regionami.

Polityka spójności wspiera innowacje na dwa sposoby: przez współfinansowanie ze środków funduszy strukturalnych oraz rozwój systemu regionalnego zarządzania opartego na strategicznym rozwoju, partnerstwie, programowaniu, monitorowaniu i ewaluacji. W wielu przypadkach ten system zarządzania sam w sobie stanowi politykę innowacyjną. Dla programów polityki spójności na lata 2007–2013 Komisja Europejska przeprowadziła **badania w dziedzinie innowacji i gospodarki opartej na wiedzy** ⁽²⁾, których celem jest przedstawienie wytycznych dla wdrażania regionalnych działań innowacyjnych w ramach funduszy strukturalnych. Różnice w efektywności wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz potencjału europejskich regionów doprowadziły do określenia typologii różnych regionów wymagających innego podejścia w dziedzinie innowacyjnych polityk. Opracowanie to stwierdza, iż ważne jest, aby:

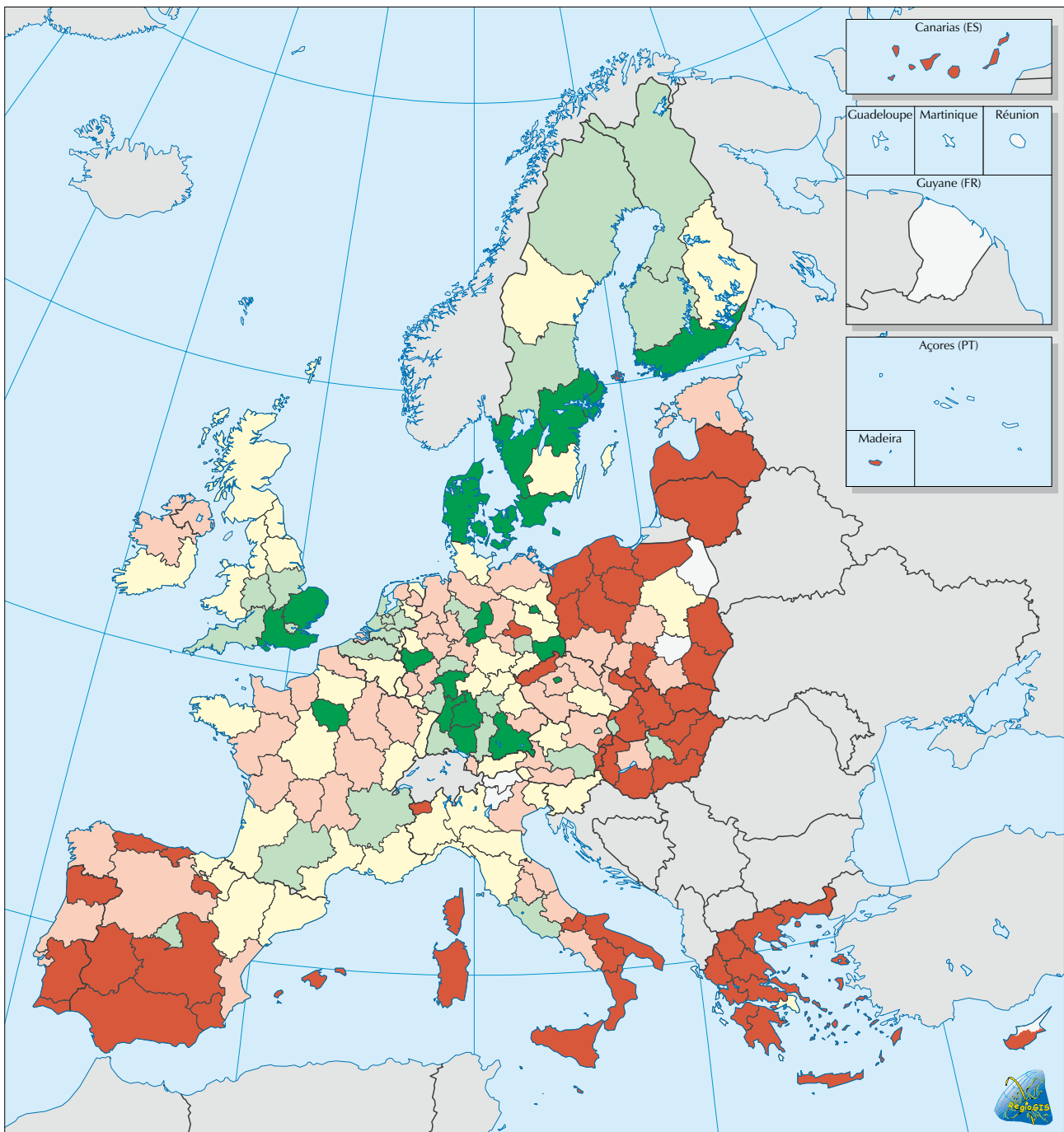
- uznać różnice w potencjale regionów we wdrażaniu innowacji, które wymagają indywidualnego podejścia w celu określenia i zaplanowania działań w europejskich regionach;
- realizować i testować więcej złożonych projektów lub inicjatyw wielopodmiotowych i wymagających złożonych działań, które są wyraźnie skupione na rynkowych zastosowaniach nowych technologii, a nie tylko na rozwoju i transferze technologii opartym na infrastrukturze badawczo-rozwojowej;
- przyjąć długofalowe planowanie i bardziej zrównoważony proces strategicznego zarządzania regionalnymi politykami dotyczącymi innowacji;
- wykorzystać nowy cel – Europejska współpraca terytorialna – do tworzenia międzyregionalnych sieci współpracy.

Z punktu widzenia działań operacyjnych dokument ten podkreśla potrzebę lepszego koordynowania regionalnych programów i polityk oraz inwestycji w informacyjne narzędzia polityki strategicznej (*strategic policy intelligence tools – SPI*), takie jak *benchmarking* (analiza porównawcza), *foresight* (przewidywanie możliwych dróg rozwoju) oraz programy współpracy międzyregionalnej. Zaleca również etapowe podejście do wdrażania innowacji i działań opartych na wiedzy oraz do działań na rzecz większych i bardziej ryzykownych, za to bardziej strukturalnych projektów, które kończą się powodzeniem. Natomiast zaleca unikanie finansowania programów niemających decydującego znaczenia. Na koniec zaleca bardziej systematyczne relacje między decydentami, w celu ciągłego monitorowania regionalnych sieci w dziedzinie badań i innowacji.

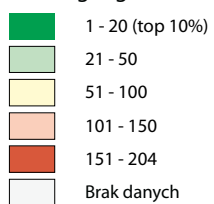
¹ Patrz: <http://trendchart.cordis.lu/>.

² Patrz: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm.

Skuteczność wdrażania innowacji w europejskich regionach, 2006

Ranking regionów NUTS2

BE, PL4, PL5, PL6, UK, NUTS1

0 100 500km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regiony na rzecz zmian gospodarczych: partnerstwo w akcji

Polityka spójności oraz jej instrumenty i programy są zarządzane w sposób zdecentralizowany, z pełnym zachowaniem zasady subsydiarności. Wybór inwestycji, które zostaną objęte unijną pomocą w latach 2007–2013, będzie dokonywany głównie przez same państwa członkowskie, regiony i miasta. W listopadzie 2006 r. Komisja opublikowała Komunikat „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”⁽³⁾, który proponuje nowe sposoby ożywienia regionalnych i miejskich sieci współpracy działających w ramach celu Europejska współpraca terytorialna. Za pośrednictwem inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” Komisja promuje „partnerstwo w akcji”. Służby Komisji pracują wspólnie, by stawić czoła głównym wyzwaniom, jakie stoją przed regionami UE, tworząc silne powiązania między wymianą dobrych praktyk i tradycyjnym finansowaniem instrumentów polityki spójności.

Inicjatywa „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” odwołuje się do dwóch dziedzin interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego: międzyregionalnego komponentu celu⁽⁴⁾ Europejska współpraca terytorialna oraz programu sieci rozwoju obszarów miejskich Urbact. Proponuje, by programy te skupiły się na tematach związanych z rozwojem gospodarczym, które zostały określone przez Komisję i są zgodne ze Strategicznymi wytycznymi Wspólnoty dla spójności na lata 2007–2013⁽⁵⁾. W sumie obie te dziedziny interwencji będą dysponowały na lata 2007–2013 budżetem w wysokości 375 mln euro.

José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej, otwiera w czerwcu 2006 r. pierwszą konferencję „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” na temat innowacji.

Most na rzece Guadiana łączący Hiszpanię i Portugalię, Algarve, Portugalia.

Inicjatywa „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” zawiera następujące nowe rozwiązania:

- regiony i miasta nadal będą miały możliwość tworzenia własnych sieci i zarządzania nimi, pod warunkiem że skupią się one na **wybranych tematach łączących unijne polityki ze strategią modernizacji**. Dzięki wspólnym wysiłkom swoich służb oraz we współpracy z państwami członkowskimi Komisja wyłoniła tematy, których należy przestrzegać (patrz lista na następnej stronie);
- nowa opcja **szybkiej ścieżki** zapewni możliwość szybkiego testowania koncepcji politycznych wyływających z doświadczenia regionów i służb Komisji. W takich sieciach Komisja będzie odgrywała szczególną rolę we wspieraniu wymiany doświadczeń i wysiłków skierowanych na włączenie rezultatów do odpowiednich programów operacyjnych;
- zostanie utworzony **pomost** między tematycznym rozwojem sieci a zasadniczymi programami europejskiej polityki regionalnej. Za pośrednictwem tego pomostu, projekty przetestowane w ramach instrumentów inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” będą szybko włączane do zasadniczych programów;
- **wzmocniona komunikacja** umożliwi szybką popularyzację najlepszych praktyk wśród wszystkich regionów i miast UE. Wśród działań prowadzonych w ramach tego komponentu, należy wspomnieć o RegioStars – nagrodzie dla innowacyjnych projektów, która będzie przyznawana podczas dorocznej konferencji za wysokiej jakości wyniki pod względem modernizacji gospodarki i przyspieszy rozpowszechnianie przykładów dobrych praktyk.

³ COM (2006) 675 / SEC(2006) 1432 z dnia 8 listopada 2006 r.

⁴ Podstawę prawną zapewnia artykuł 7(3) rozporządzenia Rady nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i zastępującego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Więcej informacji na temat przepisów wykonawczych znajduje się w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. dotyczącym EFRR.

⁵ Decyzja Rady (2006/702/WE) z dnia 6 października 2006 r. dotycząca Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności; Dz.U. L 291 z dnia 21 października 2006 r.

Dzięki tym zmianom inicjatywa „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” dostarczy Unii wzmocniony i zintegrowany instrument, który przyspieszy modernizację gospodarki i zwiększy konkurencyjność i w ramach którego Komisja będzie miała swój udział przez opcję szybkiej ścieżki. Stworzy regionom i miastom możli-

wość pracy nad konkretnymi tematami skupionymi na modernizacji gospodarki. Ten nowy instrument będzie stymulował postępowe myślenie podczas wdrażania programów objętych pomocą z funduszy w ramach polityki spójności i zapewni ich stale rosnący wkład w realizację celów lizbońskich w zakresie modernizacji.

Regiony na rzecz zmian gospodarczych: 30 priorytetowych tematów

Tematy inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” oraz opcji szybkiej ścieżki zostały skupione wokół poszczególnych polityk, na bazie Strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności na lata 2007–2013. Zawierają one trzy zestawy tematycznych wytycznych oraz transwersalny wymiar terytorialny:

- **uczynienie z Europy oraz jej regionów miejsca bardziej atrakcyjnego do inwestowania i pracy;**
- **rozwój wiedzy i poprawa innowacyjności, czynników wzrostu gospodarczego;**
- **tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy;**
- **zwrócenie uwagi na terytorialny wymiar europejskiej polityki spójności.**

We wdrażaniu wszystkich tych tematów szczególna uwaga zostanie poświęcona poprawie zarządzania i zwiększeniu udziału sektora prywatnego. Oto 30 priorytetowych tematów realizowanych w ramach nowej inicjatywy:

1. Zwiększenie gospodarczych zdolności dostosowawczych. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą wymieniały doświadczenia, jak radzić sobie z krótkofalowymi perturbacjami gospodarczymi i w jaki sposób, dzięki odpowiednim instrumentom, łagodzić negatywne skutki takiej sytuacji oraz wykorzystywać nadarżające się możliwości. Regiony te będą również dzieliły się dobrymi praktykami w zakresie działań, jakie mogą podjąć w celu przygotowania i wykorzystywania planowanych lub przewidywalnych zmian gospodarczych, takich jak te wynikające ze zwiększonej liberalizacji handlu i zmniejszenia ilości instrumentów ochrony handlu, które wynikają z międzynarodowych umów handlowych.

2. Poprawa jakości powietrza. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą opracowywały i dzieliły się sposobami redukcji poziomu zanieczyszczeń stałych, NO₂ i CO za pośrednictwem zintegrowanych pakietów działań.

3. Gospodarka o niskim poziomie emisji dwutlenku węgla. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą rozwijały działania i wymieniały się doświadczeniami w zakresie sposobów umożliwiających lepsze wdrażanie protokołu z Kioto i przyczynienia się do osiągnięcia do 2010 r. indykatywnego globalnego poziomu dla UE-25 wynoszącego 21% energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i 5,75% udziału biopaliw w rynku paliw (dotyczy transportu i źródeł energii odnawialnej używanej do ogrzewania i chłodzenia).

4. Poprawa jakości zaopatrzenia w wodę i jej uzdatniania. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą opracowywały zakres działań i dzieliły się dobrymi praktykami dotyczącymi zapewnienia lepszej jakości wody i jej bardziej efektywnego zużycia.

5. Promowanie polityki recyklingowej odpadów. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą opracowywały działania i dzie-

liły się dobrymi praktykami w zakresie zmniejszania ilości wytwarzanych odpadów oraz segregacji i recyklingu możliwych do odzyskania surowców znajdujących się w odpadach.

6. Dążenie do tworzenia zdrowych społeczności. Regiony, miasta i obszary wiejskie pracujące nad tym zagadnieniem będą starały się poprawić ogólny stan zdrowia mieszkańców przez propagowanie zdrowego i aktywnego starzenia się oraz przy pomocy środków zapobiegającym zagrożeniom zdrowia, wypełniać luki w infrastrukturze opieki zdrowotnej, włączając w to dostęp do technologii ICT.

7. Zintegrowane polityki w zakresie transportu miejskiego. Miasta pracujące nad tym zagadnieniem będą dążyły do poprawy jakości życia mieszkańców miast, zapewniając im wysokiej jakości transport publiczny i lepsze zarządzanie ruchem, jako część zintegrowanej strategii poprawy swoich systemów transportu.

8. Rozwój zrównoważonego i energooszczędnego rynku budowlanego. Miasta i obszary wiejskie pracujące nad tym zagadnieniem będą dążyły do przystosowania budownictwa do wymogów zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej.

9. Poprawa monitorowania stanu środowiska i bezpieczeństwa przez regiony i dla regionów. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie przezwyciężenie problemu fragmentacji systemów informacji i rozwój usług informacyjnych *ad hoc* w różnych obszarach (takich jak transgraniczne planowanie przestrzenne w zakresie infrastruktury transportowej, rozwoju turystyki, monitorowania terenów) lub działaniach w nagłych wypadkach (aby stawić czoła ryzyku, jakie pojawia się w takich regionach, jak regiony alpejskie, rzeki transgraniczne czy lasy śródziemnomorskie).

10. Poprawa zdolności regionów w zakresie badań i innowacji. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie opracowanie zakresu działań prowadzących, z jednej strony, do zwiększenia proporcji zatrudnienia pracowników w sektorze nauki, technologii i produkcji z zastosowaniem najnowszych technologii oraz, z drugiej, do zwiększenia liczby zastosowań patentów i umów licencyjnych. W ramach opcji szybkiej ścieżki regiony będą mogły otrzymać pomoc, by ułatwić ich udział w działaniach na różnych szczeblach unijnych, jak na przykład w Europejskim Instytucie Technologii (EIT).

11. Szybsze wprowadzanie innowacyjnych pomysłów na rynek. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem, który będzie szczególnie ważny w regionach o silnym sektorze MŚP, będzie opracowanie działań zwiększających świadomość w zakresie potencjalnych korzyści, jakie mogą przynieść badania naukowe w wybranych sektorach przemysłu, włączając w to możliwości wpływające z takich projektów, jak Galileo; ułatwienie transferu wiedzy z ośrodków badawczych do innowacyjnych produktów i usług; oraz promowanie nietechnologicznych innowacji, zapewniając na przykład doradztwo i

środki umożliwiające tworzenie sieci. Wymiana dobrych praktyk będzie również obejmowała wykorzystywanie kapitału podwyższonego ryzyka podczas fazy demonstracyjnej procesu innowacyjnego.

12. Szkolenie i zatrzymanie w środowisku pracowników naukowych. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą opracowywały programy w celu szkolenia studentów i pracowników naukowych w miejscowych przedsiębiorstwach, tworzenia systemu ułatwiającego wymianę personelu i wiedzy oraz będą się starały przyciągnąć młodych ludzi do sektora badań i nauki.

13. Pomoc w restrukturyzacji regionów najbardziej zależnych od tradycyjnego przemysłu. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie rozwój politycznych mechanizmów, które pozwolą uprzedzić lub reagować w przypadku likwidacji przedsiębiorstw przez restrukturyzację i dywersyfikację gospodarczą lub przez szkolenia, wspieranie biznesu, doradztwo, finansowanie i ukierunkowanie lokalnych klastrów.

14. E-zarządzanie dla regionów i przedsiębiorstw. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą korzystały z doświadczenia tych regionów, które są bardziej zaawansowane w dostarczaniu usług administracyjnych, bibliotekarskich i innych za pośrednictwem komunikacji elektronicznej.

15. Lepsze połączenia ICT pomiędzy regionami. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą wykorzystywać połączenia szerokopasmowe i technologie cyfrowe, by zachować i tworzyć nowe przedsiębiorstwa, zmniejszyć emigrację siły roboczej i umożliwić globalną współpracę pomiędzy różnymi podmiotami społeczno-gospodarczymi.

16. Poprawa kwalifikacji zawodowych w zakresie innowacji. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie rozwiązanie problemu braku wykwalifikowanych pracowników w sektorze badań, nowych technologii i innowacji przez działania zmierzające do podniesienia poziomu edukacji społeczeństwa i szkolenia zarówno bezrobotnych, jak i osób posiadających zatrudnienie (podnoszenie kwalifikacji, nauka przez całe życie).

17. Promowanie przedsiębiorczości. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem skupią się na sposobach zwiększenia liczby nowych przedsiębiorstw oraz możliwościach ich przetrwania, wspieraniu pomysłów rozwijających przedsiębiorczość w szkołach oraz zapewnianiu doradztwa biznesowego, patronatu, finansowania i wsparcia dla ośrodków innowacyjności.

18. Stawianie czoła wyzwaniu demograficznemu. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem podzielą się swoimi doświadczeniami w zakresie radzenia sobie ze skutkami zmian demograficznych i wypracują zakres działań, które mogą być wykorzystane w innych regionach Europy. Szczególna uwaga zostanie skierowana na równowagę międzypokoleniową oraz skutki imigracji, zarówno legalnej, jak i nielegalnej.

19. Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia w miejscu pracy. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą starały się zmniejszyć liczbę dni roboczych straconych ze względu na choroby, dzieląc się dobrymi praktykami w zakresie promocji zdrowia, włączając w to promocję zdrowia w miejscu pracy.

20. Integracja marginalizowanej młodzieży. Miasta i obszary wiejskie pracujące nad tym zagadnieniem będą dążyły do wzmocnienia integracji osób bezrobotnych i niewykształconej młodzieży,

zapewniając im dostęp do zatrudnienia przez edukację, szkolenia, mikrokredyty, ulepszoną infrastrukturę i usługi doradcze. Środki zapobiegające przestępstwom również mogą być wykorzystywane.

21. Zarządzanie migracją i pomoc w społecznej integracji. Regiony i miasta pracujące nad tym zagadnieniem będą dążyły do wzmocnienia integracji tych grup społecznych, umożliwiając im dostęp do zatrudnienia przez edukację, szkolenia, mikrokredyty, ulepszoną infrastrukturę i usługi doradcze.

22. Zwiększenie zdolności dostosowawczych pracowników i przedsiębiorstw. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie zwiększenie efektywności uczenia się przez całe życie i ulepszenie systemów promowania, tworzenia i rozpowszechniania innowacyjnych i bardziej efektywnych sposobów organizacji pracy.

23. Poszerzenie i poprawa systemów edukacyjnych i systemów szkoleń. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie ulepszenie systemów kształcenia i szkoleń oraz programów nauczania.

24. Zwiększenie zatrudnienia starszych pracowników. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie zwiększenie stopy zatrudnienia starszych pracowników. Będzie można stosować różne podejścia, szczególnie zapobiegawcze, w zależności od specyficznych warunków krajowych i regionalnych.

25. Waloryzacja wybrzeży. Inwestycje w środowisko zapewniają długofalowość zrównoważonego wzrostu gospodarki, zmniejszają zewnętrzne koszty gospodarki oraz stymulują innowację i tworzenie nowych miejsc pracy. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem opracują i podzielą się doświadczeniami w zakresie zapobiegania lub redukcji zanieczyszczenia wybrzeży, zarządzania erozją wybrzeży w sposób zrównoważony oraz złagodzenia skutków podnoszenia się poziomu mórz w ramach globalnej strategii przystosowania się do zmian klimatu.

26. Wykorzystanie mórz i oceanów. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą wymieniały się dobrymi praktykami, ucząc się, w jaki sposób gospodarki nadmorskich regionów mogą skorzystać ze wzrostu w takich dziedzinach, jak transport, turystyka, produkcja energii, akwakultura, oraz jak wykorzystać pojawiające się nowe morskie technologie.

27. Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju miejskiego. Celem miast pracujących nad tym zagadnieniem będzie dzielenie się doświadczeniem i korzystanie z zastosowania zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

28. Ponowne zagospodarowanie nieużytków i obszarów zanieczyszczonych. Celem regionów pracujących nad tym zagadnieniem będzie opracowanie projektów rewitalizacji opuszczonych miejskich terenów przemysłowych, wojskowych czy portowych.

29. Zapobieganie i zarządzanie ryzykiem powodzi. Regiony i miasta pracujące nad tym zagadnieniem będą opracowywały projekty zmierzające od odbudowy meandrów rzek, przygotowania terenów polderowych, realizacji projektów zalesienia i tworzenia terenów bagiennych.

30. Wsparcie dla gospodarczej dywersyfikacji obszarów wiejskich. Regiony pracujące nad tym zagadnieniem będą wymieniały dobre praktyki w dziedzinie dalszej dywersyfikacji gospodarki regionów wiejskich.

Jak to działa

Rozmowa z komisarz Danutą Hübner na pierwszej konferencji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” w czerwcu 2006 r.

W ramach inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” będą tworzone sieci w celu wdrożenia przyszłych **programów współpracy międzyregionalnej i programów sieci rozwoju obszarów miejskich Urbact**, które mają szansę być przyjęte w drugiej połowie 2007 r. Zgodnie z procedurami, które zostaną określone, region wiodący sieci złoży wniosek o dofinansowanie z odpowiedniego programu. Komitet monitorujący będzie odpowiedzialny za wybranie projektu na podstawie ustalonych przez siebie kryteriów.

W ramach programów współpracy międzyregionalnej i programów Urbact regiony i państwa członkowskie nadal mogą tworzyć sieci w ten sam sposób jak dawniej. Po wezwaniu do składania wniosków grupa regionów lub miast chcących utworzyć sieć, w ramach jednego z 30 zagadnień lub jednego z przyjętych priorytetów, wyznaczy region wiodący, który sporządzi wniosek dotyczący projektu na temat związany z odpowiednim programem. Duży nacisk będzie kładziony na propagowanie wyników i wykorzystanie ich w programach celu Konwergencja i celu Konkurencyjność.

W przypadku sieci w ramach **opcji szybkiej ścieżki**, zgodnie z procedurami wyznaczonymi w programie, regiony i miasta będą blisko współpracować z Komisją Europejską. Sieci te będą wybierane na podstawie dodatkowych kryteriów, takich jak nawiązanie ścisłego partnerstwa z partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz zobowiązanie się do włączenia wyników do zasadniczych programów celu Konwergencja i celu Konkurencyjność.

Konferencje

W styczniu 2006 r. zapowiedziano trzy konferencje organizowane w ramach inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”. Pierwsza odbyła się w dniach 12–13 czerwca 2006 r., druga w dniach 25–26 stycznia 2007 r. i trzecia 7–8 marca 2007 r. Celem tych konferencji jest przedstawienie obszarów zagadnień, w których polityka spójności może wspierać lizbońską strategię modernizacji, dostarczenie władzom zarządzającym funduszami strukturalnymi przykładów dobrych praktyk i możliwości wyciągnięcia z nich odpowiednich wniosków. Trzecia konferencja była jednocześnie pierwszą doroczną konferencją przewidzianą w tym samym czasie co wiosenna Rada i była okazją do ustanowienia nagrody za innowacje w regionach w 2008 r.

Działania innowacyjne dzięki europejskiej polityce regionalnej (12–13 czerwca 2006 r.)

Konferencja ta skupiła się na analizie dobrych praktyk związanych z wzmocnieniem transferu wiedzy, innowacji i klastrów, ze szczególną uwagą poświęconą tym strategiom i projektom, które odniosły sukces w mniej rozwiniętych regionach. Wśród głównych prelegentów znaleźli się przewodniczący Komisji J.M. Barroso, komisarz D. Hübner oraz komisarz G. Verheugen. Warsztaty zajęły się rolą władz publicznych w zarządzaniu innowacjami i konsolidacji klastrów, w rozwoju infrastruktur i systemów usług pomocniczych dla innowacji oraz inżynierią finansową, rozwojem centrów doskonałości, komercjalizacją wyników badań naukowych, rolą sieci w przekazywaniu wiedzy, rozwojem międzyregionalnych projektów oraz doświadczeniami w łączeniu finansowania krajowego ze wspólnotowym.

W konferencji wzięło udział około 600 osób, przedstawiciele krajowych i regionalnych władz zaangażowanych w planowanie i wdrażanie programów funduszy strukturalnych, przedstawiciele

Podczas konferencji „Działania innowacyjne dzięki europejskiej polityce regionalnej” w czerwcu 2006 r.

organizacji biznesowych, uniwersytetów, sieci specjalizujących się w badaniach, innowacji i transferze wiedzy i technologii. Z okazji konferencji zorganizowano wystawę innowacyjnych projektów z całej UE, które otrzymały wsparcie z funduszy strukturalnych, stoiska informacyjne dotyczące programów wspólnotowych oraz stanowiska doradcze praktyków. Następnym etapem konferencji było wydanie broszury i materiałów pokonferencyjnych.

Polityka regionalna stawia czoła wyzwaniu demograficznemu (25–26 stycznia 2007 r.)

Celem konferencji było uświadomienie istoty zmian demograficznych generujących zmiany społeczno-gospodarcze oraz pokazanie, w jaki sposób europejska polityka regionalna oraz jej instrumenty pozwalają europejskim regionom odpowiedzieć na to wyzwanie i jak najlepiej wykorzystać pojawiające się możliwości. Głos zabrali komisarz D. Hübner i komisarz V. Špidla, przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES) D. Dimitriadis, przewodniczący Komitetu Regionów M. Delebarre oraz ministrowie i eksperci z państw członkowskich i regionów. Podczas konferencji przedstawiciel Eurostatu ogłosił najnowsze regionalne prognozy społeczne na najbliższe 25 lat, natomiast Komitet Regionów zainaugurował An Age Proofing Toolkit – zestaw narzędzi służących uwzględnianiu zagadnień związanych z wiekiem społeczeństwa.

Oprócz sesji plenarnych konferencja skupiła się na trzech sesjach roboczych, z trzema równoległymi warsztatami podczas

każdej sesji. Konferencja była okazją zaprezentowania przykładów dobrych praktyk i dla przedstawicieli jednostek zarządzających funduszami strukturalnymi stanowiła możliwość zdobycia konkretnej wiedzy. W sumie w konferencji wzięło udział ponad 500 przedstawicieli administracji krajowych, regionalnych i lokalnych, instytucji i sieci, organizacji społecznych oraz uniwersytetów.

Promowanie konkurencyjności przez innowacyjne technologie, produkty i dobrze prosperujące społeczności (7–8 marca 2007 r.)

Celem tej konferencji, która skupiła około 500 uczestników, było ułatwienie wymiany dobrych praktyk w zakresie wdrażania strategii lizbońskiej na poziomie regionalnym za pośrednictwem instrumentów spójności. Przez Forum wymiany i współpracy konferencja była dla jednostek zarządzających funduszami strukturalnymi, agencji rozwoju regionalnego, organizacji biznesowych oraz innych partnerów okazją do skorzystania z możliwości nauki i pracy w sieciach. Podczas dziewięciu warsztatów zaprezentowano przykłady dobrych praktyk i dobrego zarządzania europejską polityką regionalną w ramach trzech tematów:

- małe i średnie przedsiębiorstwa, transfer technologii i zarządzanie;
- innowacyjne technologie, produkty i rynki na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- skuteczniejsze regiony i miasta na rzecz przedsiębiorstw i obywateli.

Na drugiej konferencji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych” w styczniu 2007 r.

Forum zorganizowano we współpracy z francuskim regionem Provence-Alpes-Côtes d'Azur (Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże) i Komitetem Regionów, który przedstawił Platformę Monitoringu Strategii Lizbońskiej – sieć ponad 60 regionalnych i lokalnych władz, które szczegółowo monitorują postęp wdrażania strategii lizbońskiej oraz proces zarządzania siecią.

W dniu 8 marca 2007 r. Danuta Hübner, komisarz ds. polityki regionalnej, zainaugurowała RegioStars 2008 – nagrodę dla innowacyjnych projektów, której celem jest wyłonienie najlepszych europejskich praktyk w zakresie rozwoju regionalnego.

RegioStars 2008 – nagroda dla innowacyjnych projektów

Wzywamy wszystkie władze regionalne! Zgłaszajcie najbardziej innowacyjne projekty do konkursu, który wyłoni dobre praktyki w polityce regionalnej.

Nagrody

Pierwsze nagrody RegioStars zostaną przyznane w marcu 2008 r. podczas konferencji „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, podczas której zostaną przedstawione przykłady dobrych praktyk zgłoszonych do konkursu i ułatwi wymianę doświadczeń.

Celem RegioStars jest wyłonienie dobrych innowacyjnych praktyk w zakresie rozwoju regionalnego w następujących kategoriach:

- Gospodarka regionalna oparta na wiedzy i innowacji technologicznej:
 1. Wspieranie klastrów i sieci przemysłowych.
 2. Transfer technologii z instytutów badawczych do MŚP.
- Zrównoważony rozwój gospodarczy:
 3. Wydajność energetyczna i energie odnawialne.
 4. Technologie środowiskowe.

Zgłoszenia

Każdy z 268 regionów UE-27 może złożyć wniosek do **29 czerwca 2007 r.** Konkurs RegioStars jest otwarty dla wszystkich projektów, które otrzymały dofinansowanie z EFRR lub funduszu pomocy przedakcesyjnej. W tym kontekście projekt jest działaniem posiadającym strategiczny wymiar i potencjalny wpływ na region.

Nagrody

W każdej kategorii zostaną przyznane dwie nagrody – jedna dla projektu realizowanego przez region objęty celem Konwergencja i drugi dla projektu zgłoszonego przez region celu Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: http://ec.europa.eu/info regio/innovation/regiostars_en.htm

Regiony na rzecz zmian gospodarczych

RegioStars 2008 Nagroda dla innowacyjnych projektów

Ostateczny termin składania wniosków: 29 czerwca 2007 r.

Unia Europejska
Polityka Regionalna

http://ec.europa.eu/info regio/innovation/regiostars_en.htm
regio-stars@ec.europa.eu

Praktyczne przykłady

Korzystając z okazji rozpoczęcia konkursu RegioStars 2008, DG REGIO zaprezentowała publikację pt. **Przykłady innowacyjnych projektów regionalnych**. Jest to zbiór streszczeń 40 projektów należących do programów regionalnych działań innowacyjnych, współfinansowanych ze środków EFRR. Ich celem jest pomoc regionom w testowaniu nowych rozwiązań i nowych partnerstw na rzecz rozwoju regionalnego. Pełny tekst projektów znajduje się na stronie internetowej inicjatywy „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Wyrównywanie dysproporcji: Platforma Monitoringu Strategii Lizbońskiej:

Michel Delebarre,
przewodniczący Komitetu
Regionów

„Potrzeba lepszego przyswojenia założeń strategii lizbońskiej na wszystkich szczeblach rządzenia została uznana za jeden z kluczowych czynników jej powodzenia [...] Reformy lizbońskie muszą w większym stopniu angażować regionalne i lokalne władze i to na wczesnym etapie zarządzania [...] Komitet Regionów zobowiązał się do włączenia w monitorowanie uczestnictwa tych władz w procesie lizbońskim oraz wdrażania reform na rzecz zatrudnienia i wzrostu [...] Większe zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w strategię na rzecz zatrudnienia i wzrostu jest możliwe i pożądane. Wszystkie zaangażowane strony, na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, muszą przyswoić sobie cele strategii lizbońskiej, a mobilizacja jest możliwa jedynie wtedy, jeśli uczestniczące podmioty będą czuły, że proponowane polityki ich dotyczą oraz że są naprawdę zaangażowane w podejmowanie decyzji i proces ich wdrażania”.

Celem zainicjowanej 1 marca 2006 r. Platformy Monitoringu strategii lizbońskiej Komitetu Regionów jest:

- utworzenie ściśle powiązanej społeczności w celu wspierania partnerstwa na rzecz wzrostu i zatrudnienia przez ułatwienie wymiany informacji pomiędzy lokalnymi i regionalnymi decydentami;
- przedstawienie zidentyfikowanych wyzwań i przeszkód oraz znalezienie realnych i efektywnych rozwiązań.

Czym jest Platforma?

Jest to jednocześnie zasada partnerstwa realizowana w praktyce, sieć regionalnych i lokalnych władz i platforma elektroniczna. Platforma dostarcza informacji na temat lokalnych i regionalnych wymiarów strategii, daje ogólny zarys rozwoju tych wymiarów za pośrednictwem interaktywnej tabeli wyników i oferuje możliwość dyskusji. Przede wszystkim dąży do stworzenia więzi pomiędzy lokalnymi i regionalnymi władzami pracującymi nad wdrażaniem strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz tymi, którzy chcą więcej dowiedzieć się na jej temat. W 2006 r. wzięło w niej udział 65 władz lokalnych i regionalnych, a w tym roku liczba ta wzrosła do 100.

Dlaczego Platforma?

- W celu wprowadzenia przejrzystości przez monitorowanie tego, co się dzieje na najwcześniejszym etapie powstawania krajowych programów reform (plany działania tworzone przez państwa członkowskie, by ożywić zatrudnienie i wzrost).
- W celu monitorowania postępu we wdrażaniu przez państwa członkowskie strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia z perspektywy władz regionalnych i lokalnych.
- W celu zdobycia lepszej wiedzy na temat tego, co się dzieje w innych krajach i regionach, i dokonania porównań.
- W celu monitorowania udziału władz regionalnych i lokalnych w procesie zarządzania polityką spójności UE.
- W celu przeanalizowania zmieniającej się relacji pomiędzy strategią lizbońską a polityką spójności oraz zwiększenia wśród lokalnych i regionalnych władz świadomości na temat Krajowego programu reform i Narodowych strategicznych

ram odniesienia (dokumentów strategicznych zawierających ustalenia dotyczące wykorzystania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności).

- W celu zidentyfikowania charakterystycznych trendów wśród 11 grup władz lokalnych i regionalnych.
- W celu zidentyfikowania przeszkód napotykanym przez władze lokalne i regionalne podczas wdrażania strategii lizbońskiej, przedstawienia ich na forum politycznym i znalezienia realnych rozwiązań.
- W celu zmobilizowania władz na szczeblu regionalnym i lokalnym do wymiany informacji (dobre praktyki, trudności).
- W celu stworzenia efektywnej sieci władz regionalnych i lokalnych, których doświadczenie i zaangażowanie będzie dla Komitetu Regionów podstawą tworzenia politycznych komunikatów dotyczących strategii lizbońskiej.
- W celu wspierania władz lokalnych i regionalnych w bardziej efektywnym przedstawianiu swojej sytuacji podczas krajowych debat.

Jak działa Platforma?

- Platforma Monitoringu Strategii Lizbońskiej ma być użytecznym narzędziem operacyjnym dla władz regionalnych i lokalnych w całej UE, zawierającym szczegółowe regionalne dane statystyczne, centrum dokumentacji i interaktywne fora, za których pośrednictwem regionalni i lokalni przedstawiciele będą mogli wymieniać informacje (dobre praktyki, trudności) dotyczące zagadnień związanych ze strategią lizbońską.

Oprócz korzystania z elektronicznego aspektu platformy organizowane są warsztaty z uczestnikami Platformy, aby mogli oni stworzyć prawdziwą społeczność.

Wyniki tych działań monitorujących znajdują się w raporcie Komitetu Regionów za 2008 r., co zostało ustalone we wnioskach Rady Europejskiej w 2006 r. Wyniki te pomogą również w realizacji innych przedsięwzięć Komitetu Regionów.

Więcej informacji: <http://lisbon.cor.europa.eu/analysis@cor.europa.eu>

Austria/Estonia/Francja/Niemcy/Rumunia/Szwecja/Rosja

CLOE – Clusters Linked over Europe (Połączone klastry w Europie)

Klastry są sieciami kompatybilnych lub konkurencyjnych, ściśle ze sobą powiązanych przedsiębiorstw, pracujących razem nad wzmocnieniem sektora w danej dziedzinie rozwoju. Ułatwiają firmom zbieranie dobrych praktyk i wymianę informacji w danym regionie i z danej branży. Jednak wymiana informacji między klastrami jest niewystarczająca i zarządzający klastrami często mają trudności w wyrobieniu sobie poglądu na temat dobrych praktyk i tego, w jaki sposób osiągnąć dobre wyniki w klastrach utworzonych w innych branżach. Klastry są również mało widoczne, ponieważ nie są na tyle potężne, by rozpowszechniać informacje o swoim istnieniu i swoich pomysłach w innych regionach w Europie i poza nią.

Głównym celem projektu „Clusters Linked over Europe – CLOE”, wspieranego w ramach inicjatywy Interreg III C i Europejskiego Funduszu Regionalnego (EFRR), jest utworzenie europejskiej sieci klastrów. Dlatego partnerzy publiczni i prywatni z różnych regionów 6 państw członkowskich i Rosji rozpoczęli od lipca 2004 r. współpracę, która będzie trwała do czerwca 2007 r. Główne cele projektu to: a) czerpanie nauki z osiągnięć klastrów z innych branż i regionów, b) ożywienie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy MŚP należącymi do klastrów w obrębie tej samej branży, c) zwiększenie widoczności klastrów w regionach partnerskich, w innych regionach UE i takich krajach, jak Chiny czy USA.

Warsztaty CLOE tworzą ramy pozwalające na opracowanie przewodnika na temat zarządzania klastrami, opartego na najlepszych praktykach, jakie zdobyła sieć w dziedzinie tworzenia

Stoisko CLOE na Globalnej konferencji na temat klastrów w Lyonie, Francja.

Projekt: CLOE – Clusters Linked over Europe (Połączone klastry w Europie)
Program: Interreg III C (Zachód)
Koszt całkowity: 1 808 000 euro
Wkład UE: 800 000 euro
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Wdrożenie: lipiec 2004 – czerwiec 2007

Kontakt:
Dr. Adolf M. Kopp
Wirtschaftsförderung Karlsruhe
Zähringerstr. 65a
D-76124 Karlsruhe
Niemcy
Tel.: +49 (0)721 133 73 00
Faks: +49 (0)721 133 73 09
adolof.kopp@wifoe.karlsruhe.de
<http://www.clusterforum.org>

i zarządzania klastrami. Sieć prowadzi również stronę internetową, którą wykorzystuje do wewnętrznej i zewnętrznej komunikacji – dostarcza informacji na temat działalności MŚP oraz innych podmiotów zaangażowanych w pracę każdego klastra. Za pośrednictwem sieci przedsiębiorstwa poznają dobre praktyki z zakresu organizacji i finansowania, kwalifikacji i szkoleń, narzędzi i metod współpracy. Nawigują współpracę i synergie z przedsiębiorstwami należącymi do innych klastrów działających w tej samej branży; biorą udział we wspólnej międzynarodowej strategii marketingowej, która pozwala CLOE zaistnieć na arenie międzynarodowej i zdobyć dostęp do rynków docelowych.

Projekt dał się już poznać w europejskim środowisku klastrów, przygotowując tym samym grunt pod tego typu inicjatywy. Po stworzeniu dobrej informacyjnej witryny internetowej (clusterforum.org) platforma zmieniła się ze zwykłego źródła informacji w interaktywne forum z wyszukiwarką mającą do dyspozycji bazę danych CLOE z kontaktami do ponad 230 klastrów. Kolejnym ogromnym krokiem było ukończenie w 2006 r. Przewodnika po zarządzaniu klastrami, podręcznika o tym, jak tworzyć klastry i zarządzać nimi. Kolejnym udanym wydarzeniem, w którym wzięło udział 80 uczestników, były specjalne warsztaty dotyczące przemysłu, zorganizowane w Linzu. Były one poświęcone przedsiębiorstwom z regionów uczestniczących w projekcie CLOE, a cieszyły się zainteresowaniem menadżerów klastrów z całej Europy.

Austria/Niemcy/Węgry/Włochy

Regins – Włączenie małych i średnich przedsiębiorstw do europejskiej gospodarki

Rozwój regionalny zależy od konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich integracji z globalnym i europejskim rynkiem. Niemniej jednak ważne jest, aby MŚP potrafiły tworzyć efektywne sieci, szczególnie w branżach związanych z technologią, zarówno na szczeblach regionalnych, jak i międzynarodowych. Istnieje jednak mało informacji na temat efektywności sieci i klastrów w różnych regionach i branżach. Tym bardziej że sieci i klastry działają głównie na poziomie lokalnym lub regionalnym i współpraca na szczeblu międzyregionalnym lub europejskim jest raczej znikoma. Projekt Regins bada *status quo* zarządzania tematycznymi klastrami w regionach biorących udział w projekcie i wdraża podprojekty łączące regionalne instytucje z branży samochodowej, sektora logistyki i biotechnologii.

Cztery regiony z Austrii, Niemiec, Węgier i Włoch współpracują w ramach projektu Regins (Regional Standardised Interfaces for a Better Integration of Regional SMEs in the European Economy – Znormalizowane regionalne możliwości komunikowania się dla lepszego włączenia regionalnych MŚP do gospodarki europejskiej), który w latach 2004–2007 korzysta ze wsparcia inicjatywy Interreg III C oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Głównym celem projektu Regins jest ożywienie transferu wiedzy między partnerami w zakresie zarządzania klastrami, innowacji regionalnej i polityk wsparcia dla MŚP, które stanowią podstawę długofalowej i strategicznej współpracy. Podcelami projektu są: a) wspomaganie partnerstwa publiczno-prywatnego, b) stymulowanie wymiany doświadczeń i transfer wiedzy na konkretne tematy, c) tworzenie regionalnych sieci biur wspierających współpracę partnerów w regionie, d) ocena

Komitet kierujący i personel Regins podczas spotkania w Gmunden, Austria.

aktualnego stanu wiedzy dotyczącej zarządzania klastrami w uczestniczących w projekcie regionach, e) tworzenie standardowych możliwości komunikowania się między licznymi MŚP za pośrednictwem istniejących regionalnych sieci w regionach uczestniczących w projekcie.

Regins będzie stanowić ogólne spojrzenie porównujące polityki i instrumenty rozwijane w regionach partnerskich w zakresie zarządzania klastrami oraz w zakresie ich skuteczności. Istniejące struktury zostaną poddane analizie i porównaniu. Zostaną również opracowane nowe rozwiązania. System monitorowania pomoże włączyć uzyskane wyniki do regionalnych polityk wsparcia i instrumentów tworzenia sieci. Jedną strukturą i wspólnymi działaniami (znormalizowane możliwości komunikowania się) umożliwią międzyregionalną współpracę struktur zarządzających klastrami, która powinna doprowadzić do zmniejszenia wstępnych kosztów projektu, kosztów funkcjonowania, skrócenia czasu reakcji oraz większej zgodności założeń projektu z celami MŚP. Podprojekty realizowane w ramach wybranych priorytetów tematycznych stworzą stałe międzyregionalne powiązania pomiędzy koordynatorami sieci regionalnych i członkami sieci.

Na podstawie bieżącej analizy sytuacji oraz międzyregionalnego systemu ocen opracowano podręcznik dobrych praktyk, streszczający działania związane z zarządzaniem klastrami w partnerskich regionach oraz zawierający zalecenia dotyczące tworzenia i zarządzania regionalnymi klastrami, w szczególności w branży samochodowej oraz sektorach logistyki i biotechnologii. Wszyscy partnerzy odegrali aktywną rolę i promowali projekt Regins na różnych regionalnych, międzyregionalnych i międzynarodowych targach i spotkaniach. Poza tym projekt Regins był prezentowany przez delegatów podczas licznych międzynarodowych warsztatów i wizyt w górnej Austrii, w regionie Stuttgartu, Lombardii i w regionie zachodniej Panonii.

Projekt: Regins – Regional Standardised Interfaces for a Better Integration of Regional SMEs in the European Economy (Znormalizowane regionalne możliwości komunikowania się dla lepszego włączenia regionalnych MŚP do europejskiej gospodarki)

Program: Interreg III C (Wschód)

Koszt całkowity: 7 035 223 euro

Wkład UE: 3 667 611 euro

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Wdrożenie: luty 2004 – marzec 2007

Kontakt:

Andreas Hubinger

Clusterland OÖ GmbH

Hafenstraße 47-51

A-4020 Linz

Austria

Tel.: +43 (0)70 798 10 50 82

Faks: +43 (0)70 798 10 50 80

andreas.hubinger@clusterland.at

<http://www.regins.org>

Austria/Republika Czeska/Niemcy/Polska/Słowenia

RegioSustain – Od biomasy do energii – równowaga regionalnych cykli gospodarczych

Uprawa i wykorzystywanie biomasy do produkcji energii jest nowym sposobem tworzenia regionalnych cykli gospodarczych, w przypadku których cała wartość dodana – od uprawy biomasy do produkcji i zużycia energii – pozostaje w regionie. Doświadczenie pokazuje, że użycie biomasy jako alternatywnego źródła energii może wspierać rozwój regionalnej gospodarki, w szczególności w regionach rolniczych i leśnych. Jednak wielu regionom brakuje wiedzy i narzędzi niezbędnych do utworzenia odpowiednich regionalnych cykli produkcji biomasy, wytwarzania energii oraz jej zużycia.

RegioSustain to międzyregionalna sieć utworzona w ramach inicjatywy Interreg IIIC i finansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Skupia 14 prywatnych i publicznych partnerów oraz ośrodków badawczych z regionów i miast 5 państw członkowskich. Celem RegioSustain jest umożliwienie regionom wykorzystania zaniedbanego potencjału rolnictwa i gospodarki leśnej przez użycie biomasy do produkcji energii. Mówiąc bardziej precyzyjnie – projekt dąży do zwiększenia dostępności do wiedzy i narzędzi niezbędnych do wydajnego użycia biomasy do produkcji energii oraz wykorzystania tych działań jako instrumentu zrównoważonego rozwoju oraz zwiększenia świadomości zarówno wśród lokalnych i regionalnych podmiotów, jak i społeczeństwa.

RegioSustain pomaga regionom w dalszym rozwijaniu alternatywnych źródeł energii i zdobywaniu większej niezależności od zewnętrznego zaopatrzenia w energię. Wspiera również regiony w dążeniu do dywersyfikacji źródeł przychodów z sektorów leśnictwa i rolnictwa oraz pomaga w ochronie tradycyjnych pejzaży wiejskich. Działania obejmują analizę dostępnego *know-how* i lokalnego potencjału wykorzystania biomasy do produkcji ener-

Jednym z głównych celów RegioSustain jest wymiana doświadczeń. Regularne wyjazdy partnerów projektu w miejsca realizacji modelowych inicjatyw – tutaj system ogrzewania oparty na spalaniu wiórów drzewnych – są prawdopodobnie najbardziej praktycznymi sposobami wymiany dobrych praktyk.

Projekt: RegioSustain
Program: Interreg IIIC (Wschód)
Koszt całkowity: 704 000 euro
Wkład UE: 507 000 euro
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Wdrożenie: czerwiec 2004 – czerwiec 2007
Kontakt:
Dr. Elke Knappe
Leibniz-Institut für Länderkunde e.V.
Schongauerstraße 9
D-04329 Leipzig
Niemcy
Tel.: +49 (0)341 255 6500
Faks: +49 (0)341 255 6598
info@ifl-leipzig.de
<http://www.regiosustain.net>

gii przez liczne warsztaty, konferencje, wystawy oraz szkolenia, transfer oraz propagowanie wiedzy i narzędzi wśród partnerów. Utworzono również regionalne ośrodki informacyjne i usługowe, które mają pomagać w prowadzeniu działań związanych z rozpowszechnianiem informacji i ze szkoleniami.

Oto cele projektu realizowanego od czerwca 2004 r. do czerwca 2007 r.: a) stworzenie sieci kompetencji poprzez wymianę doświadczeń i przykładów dobrych praktyk oraz transfer wiedzy, b) promowanie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich przez zapewnianie alternatywnych źródeł dochodów, przy zwiększeniu konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa oraz wzięciu pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju, c) wykorzystanie istniejącego potencjału w rolnictwie i gospodarce leśnej, d) stabilizacja słabiej rozwiniętych regionów przez stworzenie regionalnych cykli gospodarczych.

Realizacja projektu RegioSustain nie jest bezpośrednio związana z budową systemów ciepłowniczych. Chodzi raczej o stworzenie podstaw do wdrażania takich projektów przez transfer wiedzy na temat potencjału, możliwości, słabych stron uczestniczących regionów w zakresie tworzenia cykli gospodarczych oraz na temat wsparcia finansowego. Prowadzone działania można podzielić na cztery grupy: analizy, szkolenia, spotkania oraz rozpowszechnianie wyników i *public relations*. Kluczowym elementem sukcesu we wdrażaniu projektu w regionach są regionalne grupy robocze. Zbierają się regularnie i pełnią rolę platformy do dyskusji z lokalnymi podmiotami i ekspertami zewnętrznymi.

Éire-Irlandia

Wzrost dzięki naturze

Rewitalizacja leśnego parku rozrywki Lough Key (Lough Key Forest and Leisure Park) w zachodniej Irlandii ożywiła tę bardzo popularną atrakcję turystyczną, ożywiając również lokalną gospodarkę.

Położony w malowniczej i historycznej okolicy Lough Key Forest and Leisure Park to około 350 ha lasów mieszanych, jezioro i wiele małych wysp. Szerokie na prawie 5 km jezioro Lough Key jest największą atrakcją parku. Pisarze od ponad tysiąca lat uwieczniają historię jeziora – pierwsza notatka znalazła się w „Rocznikach z Lough Key” z 1041 r., które przechowywane są w Trinity College, w Dublinie. W bliższych nam czasach okoliczne tereny stanowiły część posiadłości Rockingham, należącej do sir Johna Kinga i jego spadkobierców aż do 1957 r. Wówczas posiadłość sprzedano Irlandzkiej Komisji ds. Gruntów i niedługo potem utworzono park leśny Lough Key. Jest on jednym z największych i najbardziej malowniczych parków leśnych w Irlandii. Warte uwagi są przede wszystkim ogrody, ścieżki, miejsca wykopalisk archeologicznych, forty obronne z podziemnymi komnatami, wieża widokowa oraz wycieczki łodziami na wyspy. W czasie największej świetności, w latach siedemdziesiątych i na początku lat osiemdziesiątych XX w., park gościł rocznie nawet 250 tys. odwiedzających. Jednak z powodu zmiany trendów w dziedzinie turystyki i rekreacji oraz z braku inwestycji liczba osób odwiedzających park powoli zaczęła topnieć.

Widok z wierzchołka drzew

W połowie lat dziewięćdziesiątych Coillte, państwowe przedsiębiorstwo zarządzania lasami i gruntami, które jest właścicielem parku, we współpracy z Radą Hrabstwa Roscommon zainicjowało duży projekt rewitalizacji terenu. Projekt przewidywał zniszczenie pewnych części istniejącej struktury parku oraz przebudowę i modernizację pozostałych. Podczas prac dodano również wiele no-

Plac zabaw w leśnym parku rozrywki Lough Key, Irlandia.

wych elementów. Jednym z najbardziej innowacyjnych rozwiązań jest ścieżka wśród drzew, która wijąc się wśród konarów, biegnie na poziomie koron drzew od centrum informacyjnego wzdłuż brzegu jeziora Lough Key.

Do kolejnych nowości należą dwa centra rozrywki, dla dorosłych i dla dzieci, oraz nowy ośrodek informacyjny, który w sposób opisowy prezentuje bogaty i bardzo zróżnicowany pejzaż Lough Key. Choć w parku pojawiły się płatne atrakcje i obiekty, wstęp dla miłośników tradycyjnej rekreacji w parku leśnym jest nadal bezpłatny.

Wyniki

Odnowiony Lough Key Forest and Leisure Park zostanie otwarty dla publiczności w kwietniu 2007 r. Szacuje się, że w pierwszym roku działania liczba odwiedzających sięgnie 60 600 i przez pięć lat wzrośnie do 121 300 osób.

Kiedy park zacznie w pełni działać, zapewni od 12 do 16 miejsc pracy. Ułatwi również pośrednio tworzenie kolejnych miejsc pracy, w takich dziedzinach, jak gastronomia, edukacja oraz rekreacja na lądzie i na wodzie. Lough Key Forest and Leisure Park jest modelowym projektem regionu i będzie służył za wzór dla wielu innych atrakcji turystycznych w okolicy, wspierając w ten sposób tworzenie regionalnego klastra produktów i usług turystycznych. Przebudowa Parku Leśnego Lough Key stanowi doskonały przykład współpracy pomiędzy państwową spółką zarządzania lasami i innymi gruntami a miejscowymi władzami i podmiotami rozwoju turystyki, dążącymi do stworzenia wysokiej jakości atrakcji dla odwiedzających.

Projekt: Leśny park rozrywki Lough Key (Lough Key Forest and Leisure Park)

Program: Cel 1 (2000–2006)

Koszt całkowity: 9 000 000 euro

Wkład UE: 5 700 000 euro

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Wdrożenie: 2000–2006

Kontakt:

Neil Armstrong

General Manager

Lough Key Forest & Leisure Park, Rockingham, Boyle, Co Roscommon, Irlandia

Tel.: +353 71 966 32 42

Faks: +353 71 966 32 43

loughkey@roscommoncoco.ie

<http://www.loughkey.ie>

Belgia/Niemcy/Niderlandy

Opieka zdrowotna ponad granicami

Nowa współpraca instytucji opieki zdrowotnej w euroregionie Maas-Rhein (EMR) ukazuje korzyści płynące ze spojrzenia na system opieki zdrowotnej z perspektywy europejskiej.

EMR jest transgranicznym regionem obejmującym część Belgii (prowincje Liège i Limburg), Niemiec (Akwizgran) oraz Niderlandów (Limburg). Region liczy około 3,7 mln mieszkańców posługujących się trzema różnymi językami, podlegających trzem różnym systemom prawnym i należących do czterech wyraźnie różniących się kultur. Pomimo tych różnic EMR ma długą historię współpracy transgranicznej, w szczególności w dziedzinie opieki zdrowotnej. Rozpoczęty w 1992 r. projekt Interreg I stworzył podwaliny pod rozwój współpracy w zakresie opieki zdrowotnej. Dzięki pomocy otrzymanej w ramach programów Interreg II i Interreg III współpraca ta zacieśniła się i objęła również szpitale, firmy ubezpieczeń zdrowotnych oraz inne podmioty z branży opieki zdrowotnej w regionie, pozwalając stworzyć cały wachlarz transgranicznych usług medycznych. Działająca obecnie sieć obejmuje szpitale, firmy ubezpieczeń zdrowotnych, organizacje pacjentów, lekarzy, publiczne służby ochrony zdrowia, decydentów w zakresie polityki opieki zdrowotnej oraz odpowiednie administracje.

Wolny przepływ pacjentów

W początkowej fazie projektu przewidywano jedynie współpracę między szpitalami i skupiano się głównie na określeniu potrzeb związanych z ochroną zdrowia oraz badano, jakie struktury są potrzebne do zorganizowania transgranicznych usług medycznych. Wówczas szpitale oraz firmy ubezpieczeń zdrowotnych zawarły układ, zapewniający ramy prawne dla stworzenia praktycznych możliwości świadczenia transgranicznych usług zdrowotnych oraz likwidujący przeszkody w wolnym przepływie osób zainteresowanych takimi usługami. Przewidziano również wprowadzenie w 2000 r. specjalnej międzynarodowej karty ubezpieczenia zdrowotnego, pozwalającej osobom ubezpieczonym korzystać z opieki medycznej po drugiej stronie granicy.

Późniejszy projekt Interreg III „Zapewnienie transgranicznej opieki medycznej w europejskim regionie Maas-Rhein” (Zorg over de grens, 2002–2005) realizowano na bazie rozszerzonej sieci dziesięciu organizacji finansujących opiekę medyczną oraz pięciu szpitali. Szpitale oraz podmioty finansujące podpisały specjalne umowy o współpracę i wspólnie pracowały nad około 15 transgranicznymi projektami. Projekt ten ułatwił również kontakt między grupami pacjentów i sieciami opieki dla osób starszych, współpracę w dziedzinie opieki nad osobami uzależnionymi od narkotyków, współpracę między szkołami wyższymi oraz współpracę nad wdrażaniem środowiskowych projektów zdrowotnych Euroregio. Doprowadził również do wspólnej pracy nad raportem zdrowotnym Euroregio oraz do zorganizowania konferencji Euroregio na temat zdrowia.

Projekt: Zapewnienie transgranicznej opieki medycznej w Euroregionie Maas-Rhein (Zorg over de grens)
Program: Interreg IIIA
Koszt całkowity: 1 670 000 euro
Wkład UE: 835 000 euro
Wdrożenie: 2002–2006
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Kontakt:
Prof. Dr Jacques Scheres
Coordonnateur eurégional
Hôpital universitaire de Maastricht
Postbus 5800, 6202 AZ, Maastricht
Tel.: +31 (0)43 387 59 92
Faks: +31 (0)43 387 79 77
jsch@eepz.azm.nl (jscheres@knmg.nl)

Model

Największe osiągnięcia transgranicznej współpracy w dziedzinie ochrony medycznej w EMR to:

- Współpraca klinicznymi szpitalami, na przykład w zakresie kardiologii dziecięcej, badań tomograficznych, onkologii dziecięcej, leczenia oparzeń, chirurgii naczyniowej czy patologicznej otyłości.
- Sieć wysokiej jakości szpitali euroregionalnych.
- Współpraca instytucji finansujących opiekę zdrowotną.
- Międzynarodowa karta ubezpieczenia zdrowotnego.
- Strona internetowa i platforma informacyjna dotycząca transgranicznej opieki zdrowotnej w EMR.
- Rozszerzona współpraca szpitali, ubezpieczycieli, pacjentów, lekarzy, farmaceutów oraz innych partnerów, takich jak uniwersytety.
- Porównanie kosztów poszczególnych usług szpitalnych we wszystkich trzech państwach EMR.
- Porównanie kosztów usług szpitalnych oraz przejrzystości przepisów i zasad zwrotu kosztów za pomoc medyczną w EMR.
- Porównanie usług w EMR dla przewlekłych chorych, np. diabetyków.
- Transgraniczna współpraca w EMR w dziedzinie usług pogotowia ratunkowego i pomocy w nagłych wypadkach.

Euroregion Maas-Rhein jest dobrym modelem transgranicznych usług medycznych w Europie. Sukces tego projektu już doprowadził do zmian w polityce Unii Europejskiej, która uznała, że spojrzenie na systemy ochrony zdrowia z europejskiej perspektywy przynosi korzyści.

Dania/Szwecja

Biotechnologia ponad granicami

Transgraniczna współpraca między władzami i przemysłem biotechnologicznym w regionie Øresund doprowadziła do powstania Doliny Medicon (Medicon Valley), jednego ze światowych liderów wśród klastrów sektora biotechnologii.

Kiedy rządy Szwecji i Danii postanowiły w 1991 r. zbudować stałe połączenie przez cieśninę Øresund, myślały również o stworzeniu regionu transgranicznego, który stanowiłby wspólny obszar współpracy gospodarczej, społecznej i kulturalnej. W efekcie powstał region Øresund, obejmujący dużą Kopenhagę oraz region Scania w południowej Szwecji, o powierzchni około 100 km², liczący 3,5 mln mieszkańców. Następnie, w wyniku współpracy pomiędzy przemysłem, uniwersytetami i sektorem publicznym powstał Region Naukowy Øresund (Øresund Science Region – OSR), którego zadaniem jest promowanie rozwoju gospodarczego w regionie.

Priorytetowym celem OSR stało się zbudowanie platform lub klastrów w niektórych najbardziej efektywnych sektorach w regionie, takich jak biotechnologia, ICT, środowisko i przemysł spożywczy. Obecnie największym i odnoszącym największe sukcesy klastrem jest sektor biotechnologiczno-medyczny, zwany Doliną Medicon. Pomysł stworzenia Doliny Medicon powstał w połowie lat dziewięćdziesiątych, kiedy to władze publiczne i przemysł biotechnologiczny w regionie postanowiły nawiązać współpracę, by wypromować region na arenie międzynarodowej i osiągnąć wspólny cel – stać się najatrakcyjniejszym bioregionem w Europie i jednym z pięciu najatrakcyjniejszych bioregionów na świecie.

Od klastra do społeczności

Od 1997 r. agencje rozwoju regionalnego Copenhagen Capacity oraz Position Skåne wspólnie promują inwestycje zagraniczne w Dolinie Medicon. W tym samym roku społeczność Doliny Medi-

con prowadziła działania, by stymulować własny wzrost i rozwój, zaczynając w 1997 r. od założenia Medicon Valley Academy – Akademii Doliny Medicon (MVA). MVA pełni rolę organizacji ułatwiającej i stymulującej wymianę informacji i wiedzy, wspierającej współpracę między przedsiębiorstwami, uniwersytetami, szpitalami oraz innymi organizacjami w Dolinie Medicon. MVA otrzymała pomoc finansową z programu „Øresund” w ramach Interreg IIA oraz od publicznych i prywatnych podmiotów działających w regionie.

Współpraca między uniwersytetami doprowadziła również do powstania Uniwersytetu Øresund, który koordynuje kształcenie i badania oraz pomaga nadzorować tworzenie w regionie nowych instytucji badawczych w sektorze biotechnologii. Innym godnym uwagi obszarem współpracy było utworzenie pierwszej w regionie spółki podwyższonego ryzyka Medicon Valley Capital. Założona przez inwestorów z obu państw, spółka MVC ma pomagać nowo powstałym (*start-ups*) i rozwijającym się przedsiębiorstwom z sektora biotechnologii.

Farmaceutyczna Silicon Valley

Dzisiaj liczba firm farmaceutycznych działających w Dolinie Medicon jest nieporównywalna w Europie, a nawet może na świecie. Dzięki wsparciu dobrze prosperujących akademickich i klinicznych ośrodków badawczych z sektora biotechnologii ten jedyny w swoim rodzaju klastrowy doprowadził do tego, że Dolina Medicon stała się światowym liderem w czterech najważniejszych pod względem handlowym obszarach medycyny: diabetologia, zapalenia i immunologia, neurologia i nowotwory. To połączenie doświadczenia i wiedzy spowodowało, że Dolina Medicon stała się doskonałym miejscem rozwoju dla nowych przedsiębiorstw biotechnologicznych. Od 1997 r. w Dolinie Medicon powstało 114 nowych spółek typu *start-ups* (średnio 13 rocznie w okresie od 1997 do 2005 r.). Dolina przyciąga więcej bezpośrednich inwestycji do sektora biotechnologii niż jakikolwiek inny region w Europie. Obecnie działa tu ponad 300 spółek w takich sektorach, jak biotechnologia, technologia medyczna i farmaceutyka, reprezentujących około 60% całego duńskiego i szwedzkiego eksportu leków i urządzeń medycznych.

Oto kilka liczb dotyczących Doliny Medicon:

- 300 spółek działających w sektorze biotechnologii,
- 14 uniwersytetów,
- 26 szpitali, z czego 11 to szpitale uniwersyteckie,
- 41 000 osób zatrudnionych w sektorze biotechnologii,
- 14 000 naukowców,
- 150 000 studentów, z czego 2 000 stanowią doktoranci w dziedzinie biotechnologii,
- około 60% skandynawskiej produkcji w dziedzinie biotechnologii.

Projekt: Medicon Valley – Dolina Medicon
Program: Program Interreg
Koszt całkowity: 3 950 000 euro
Wkład UE: 1 980 000 euro
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Wdrożenie: 28 lutego 2002 r. – 27 lutego 2005 r.

Kontakt:
Ulf Åberg
Business Development Manager
Food & Food Technology, Life Science
Department of Economic Development & Innovation
Region Skåne, Stortorget 9
SE-211 22 Malmö
Tel.: +46 (0)40 623 97 48 (bezpośredni i komórkowy)
GSM: +46 (0)768 87 04 48
Faks: +46 (0)40 35 92 04
ulf.aberg@skane.se (Skype: ulfgoranaberg)
<http://www.skane.com/invest>

Włochy

Klaster przemysłu drzewnego i technologii w Bolzano – współpraca i innowacja w małych tradycyjnych przedsiębiorstwach rodzinnych

Region Bolzano pomógł utworzyć „Klaster przemysłu drzewnego i technologii” (Cluster Holz und Technik) obejmujący 175 przedsiębiorstw. Są to głównie małe rodzinne firmy o niskim poziomie innowacyjności, które współpracują nad nowymi rozwiązaniami w takich dziedzinach, jak źródła termalne, zrównoważone budownictwo, optymalizacja oświetlenia i akustyki.

Autonomiczna Prowincja Bolzano (niem. Südtirol, nazwa używana przez większość mieszkańców prowincji) jest regionem alpejskim, w którym budownictwo drewniane i produkty drzewne stanowią tradycyjny sektor lokalnej gospodarki. Jednak pracując na stosunkowo ograniczonym rynku i posiadając niewielkie kompetencje w dziedzinie badań i rozwoju, miejscowe przedsiębiorstwa (głównie bardzo małe firmy) nie są ani zbyt dobrze przygotowane do stawienia czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, ani nie są konkurencyjne poza rynkiem regionalnym. Głównym wyzwaniem dla sektora drzewnego jest modernizacja i rozszerzenie rynku, a także promowanie transferu technologii, w celu opracowania nowych produktów, zdobycia wiedzy i poznania nowych procesów produkcyjnych.

Pomoc regionalna

Władze regionalne wspierały utworzenie klastra i trzy razy ogłaszały otwarty nabór wniosków, zachęcając MŚP do składania projektów współpracy, których założeniem byłoby promowanie innowacji. Sfinansowanych zostało 8 projektów obejmujących 28 przedsiębiorstw i skupiających się na następujących zagadnieniach: modernizacja akustyki i oświetlenia, wykończenie wnętrz w sektorze usług rekreacyjnych i pielęgnacji ciała (hotele, uzdrowiska itp.), opracowywanie i wypuszczenie na rynek ergonomicznie zaprojektowanych meblowania, innowacje w dziedzinie produktu, rynku i technologii oraz platforma informacyjna dla sektora drzewnego.

Na przykład „Eurokustik” – jeden z finansowanych projektów – został założony przez trzech stolarzy, którzy chcieli opracować nowe sposoby projektowania pomieszczeń, aby zachować optymalne warunki akustyczne. Po przejściu szkolenia prowadzonego przez dwóch austriackich ekspertów stolarze zbudowali pierwszy prototyp sali akustycznej. Została ona przetestowana przez orkiestrę symfoniczną (Symphonic Wind Orchestra) podczas trasy koncertowej, co pozwoliło dokonać pomiarów wpływu ustawienia mebli na rozprzestrzenianie się dźwięku i muzyki. Projekt odniósł tak wielki sukces, że zaowocował powstaniem nowej spółki, która zawarła kontrakty zarówno w sektorze prywatnym (konferencje i sale koncertowe w hotelach i dla zespołów muzycznych, miejsca pracy w przedsiębiorstwach), jak i w sektorze publicznym (hale sportowe, remizy strażackie).

Równocześnie przeprowadzono działania poziome obejmujące m.in. wsparcie uczestnictwa w międzynarodowych targach oraz organizowanie wizyt studyjnych; sesje szkoleniowe dotyczące nowych technologii w sektorze; badanie rynku sektora drzewnego w północnych Włoszech; wprowadzenie świadectwa technologicznego (certyfikatu) dotyczącego akustyki i oświetlenia; opracowa-

Projekt: Klaster Sieć Alpejska (Cluster Alpine Network CAN) Klaster przemysłu drzewnego i technologii (Wood and Technologies Cluster)

Program: Działania innowacyjne (2000–2006)

Koszt całkowity: 740 360 euro

Wkład UE: 370 180 euro

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Wdrożenie: styczeń 2002 – grudzień 2004

Kontakt:

Klaster przemysłu drzewnego i technologii

Dott. Albert Überbacher, Cluster Manager

CAN Südtirol

Via Siemens 19

I-39100 Bolzano

Tel.: +39 (0)471 56 81 47

Faks: +39 (0)471 56 81 45

albert.ueberbacher@can-suedtirol.it

<http://www.can-suedtirol.it>

nie bazy danych profili spółek; organizowanie stałych warsztatów i imprez (np. „Rozmowy o drewnie”); utworzenie ośrodka kompetencji zajmującego się tematem „Drzewa w akustyce i oświetleniu” oraz utworzenie centrum informacji i komunikacji.

Klaster ten, obejmujący zarówno przedsiębiorstwa produkcyjne, jak i usługowe, składa się z 60% cieśli, 20% stolarzy, 10% architektów i 10% innych firm (projektanci, technicy akustyki i oświetlenia).

Dalszy rozwój

Pod koniec realizacji programu w 2004 r. klaster liczył 130 członków oraz komitet wybranych przedstawicieli. Dwa lata później liczba członków wzrosła do 175. Zostały również utworzone trzy grupy robocze („Innowacyjne budowle drewniane”, „Optymalne wykorzystanie światła we wnętrzach” oraz „Zdrowie, alpejski wypoczynek oraz innowacyjne powierzchnie”), których zadanie polegało na dostarczeniu członkom informacji, wiedzy, zaproponowanie szkoleń oraz pomocy przy realizacji projektów współpracy. Siedem z ośmiu finansowanych projektów współpracy jest nadal prowadzonych bez pomocy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), a planowane są dwa nowe projekty („Spa dla trzygwiazdkowych hoteli” i „Domy drewniane dostosowane do południowego klimatu”). Wprowadzono również certyfikat jakości technologicznej oraz rozpoczęto realizację międzyregionalnego projektu współpracy („Value Added Wood” – „Drewno o wartości dodanej”; finansowany w ramach Interreg III C).

Szwecja

Sieć doradców dla MŚP w zakresie innowacji

W zachodniej Szwecji zespół doradców do spraw innowacji pracuje z MŚP w celu zidentyfikowania ich potrzeb w zakresie innowacji i, tam gdzie jest to potrzebne, znalezienia odpowiednich kompetencji, by pomóc im w przyszłym rozwoju.

Västra Götaland jest wiodącym regionem przemysłowym w Szwecji i sektor przemysłu stanowi tu podstawę regionalnej gospodarki i zatrudnienia poza Göteborgiem. Około 40% mieszkańców regionu pracuje w przemyśle lub w usługach związanych z przemysłem.

Badania przeprowadzone przez RITTS⁽¹⁾ w latach 1999–2000, oparte na 900 ankietach wypełnionych przez przedsiębiorstwa, wykazały, że MŚP posiadały potrzeby rozwoju, które nie były zaspokojone, i że poziom innowacji oraz podejmowania ryzyka wśród regionalnych MŚP z sektora przemysłu był niski. Źródła wiedzy były porzucane i MŚP nie wiedziały, do kogo się zwrócić, kiedy potrzebowały pomocy. MŚP miały różne potrzeby, by dotrzeć do potencjalnych klientów, w szczególności pod względem kompetencji technicznych, ale również w dziedzinie marketingu i pracy w sieci. Konieczny był lepszy kontakt pomiędzy podmiotami posiadającymi doświadczenie i wiedzę a przedsiębiorstwami.

W 2003 r. region zachodniej Szwecji zapoczątkował realizację projektu „Światowej klasy regionalny system innowacji dla MŚP z sektora przemysłu” (World Class Regional Innovation System for industrial SMEs) w trzech podregionach: Fyrbodäl, Sjuhärad i Skaraborg. Projekt został zakończony przed terminem z powodu ograniczonej pomocy w podregionie Fyrbodäl, który z programu „Działania innowacyjne” otrzymywał już dofinansowanie do własnego projektu w tej dziedzinie.

Druga faza

Dwa pozostałe podregiony kontynuowały drugą fazę projektu od kwietnia 2003 r. do sierpnia 2005 r. IVF, szwedzki instytut badawczy przemysłu maszynowego, był menadżerem projektu pt. „Światowej klasy regionalne usługi innowacyjne – IF-net Västra Götaland” (World Class Regional Innovation Service – IF-net Västra Götaland). Projekt skupił się na następujących działaniach:

- Utworzenie sieci skupiającej wszystkich dostawców wiedzy. Działanie to było koordynowane przez grupę zarządzającą, składającą się z kierowników projektów z regionu, przemysłowych instytutów badawczych oraz stowarzyszeń rozwoju biznesu.
- Zatrudnienie i przeszkolenie w ramach sieci doradców do spraw innowacji. Oto kryteria użyte przez grupę zarządzającą przy wyborze doradców: wcześniejsze doświadczenie w przemyśle, umiejętność i chęć komunikowania się z grupą głównych pracowników w przedsiębiorstwach i ustanowienia klimatu zaufania; umiejętność widzenia szerszej perspektywy, to znaczy podejście do sytuacji przedsiębiorstw w sposób całościowy, a nie patrzeć na konkretny problem jedynie w obszarze własnej kompetencji. Doradcy do spraw innowacji przeszli szkolenie, by móc działać jako przedstawiciele całej sieci.
- Doradcy do spraw innowacji odwiedzili MŚP z sektora przemysłu, by pomóc im w rozwoju. Uznano, że osobiste spotkania są najlepsze, sprzyjają nawiązaniu kontaktów i zdobyciu zaufania, natomiast broszury i materiały informacyjne mają służyć jedynie jako dodatkowe źródła informacji. Pierwsza wizyta trwała 1–2 godziny i potrzebne było kolejne 20 godzin, by przeanalizować problem i przygotować propozycję projektu rozwoju.
- Kiedy wizyta kończyła się określeniem potrzeby, doradca przedstawiał konkretną propozycję projektu rozwoju, którą przedsiębiorstwo mogło ocenić. Wówczas identyfikowano i zalecano najlepsze rozwiązania. Dopiero wtedy przedsiębiorstwo płaciło za projekt rozwoju, otrzymując w ramach projektu dofinansowanie z sieci w wysokości 1800 euro.
- Ogólna polityka określała procedury, sposoby koordynowania, raportowania itp. w związku z wizytami w przedsiębiorstwach i usługami oferowanymi przez przedstawicieli regionalnej sieci wiedzy, w celu zapewnienia fachowości i jakości. Szczegóły te zostały udokumentowane w przewodniku opartym na badaniach przeprowadzonych przez BIC (Business Innovation Center – Centrum Innowacji Biznesowej) przed rozpoczęciem projektu.
- Przeprowadzono 318 wizyt, w których wyniku złożono 100 propozycji projektów rozwoju, z czego 75 zostało rozpoczętych.

Region nadal finansuje realizację projektu jako część strategii budowy „światowej klasy systemu wspierania innowacji dla MŚP”.

Projekt: Światowej klasy regionalny system innowacji dla MŚP z sektora przemysłu

Program: Działania innowacyjne (2000–2006)

Wdrożenie: styczeń 2003 – wrzesień 2005

Koszt całkowity: 1 714 000 euro

Wkład UE: 727 000 euro

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Kontakt:

Projekt faza II

Björn Westling

IVF Industriforskning och utveckling AB

Argongatan 30

S-431 53 Mölndal

Tel.: 031 706 61 69

Faks: 031 27 61 30

bjorn.westling@ivf.se

http://www.ivf.se

¹ „Regional Innovation and Technology Transfer” (Regionalny Transfer Innowacji i Technologii) – europejski program współfinansowany ze środków funduszy strukturalnych i zorganizowany przez Dyрекcyję Generalną ds. Polityki Regionalnej w połowie lat dziewięćdziesiątych w celu zachęcenia regionów do opracowania strategii badań i innowacji.

Estonia

Innowacje w przemyśle budowlanym – Loodesystem

Opracowanie nowej linii produkcyjnej termoprofilu

Loodesystem Ltd jest estońskim producentem materiałów budowlanych i prefabrykowanych domów. Utworzona w 2000 r. firma jako pierwsza w Estonii rozpoczęła produkcję ścian nośnych dla domów prefabrykowanych lub składanych z elementów, wykorzystując jako materiał podstawowy arkusze blachy lub inaczej mówiąc – termoprofile.

Termoprofile to cienkościenne, galwanizowane arkusze blachy, używane do produkcji zewnętrznych ścian lub elewacji. Blacha jest wytrzymała i elastyczna, dzięki czemu można produkować lekkie i cienkie arkusze, które są równocześnie solidne i trwałe. Dostawcy termoprofilu oferują zazwyczaj jednakowy typ materiału, co powoduje, że wytwarzanie prefabrykowanych domów wymaga dużego nakładu siły roboczej. A to z kolei przysparza dużych trudności w Estonii i sąsiednich państwach, których branża budowlana cierpi na brak wykonawców.

Dlatego firma Loodesystem Ltd postanowiła opracować nową linię produkcji termoprofilu, próbując w ten sposób przezwyciężyć te problemy. Chcąc zmniejszyć potencjalne ryzyko ekonomiczne i technologiczne związane z tym naukowym projektem rozwoju, firma Loodesystem postanowiła wystąpić o dotację z funduszy strukturalnych za pośrednictwem Enterprise Estonia (EAS), krajowej agencji pomocy dla biznesu.

Partnerstwo

Inżynierowie z Loodesystem zebrali i przeanalizowali dane w terenie w celu zidentyfikowania głównych czynników uniemożliwiających szybszy montaż elementów prefabrykowanych domów. Wyniki tej analizy pokazały dodatkowe możliwości termoprofilu, które umożliwiają szybszy montaż produkowanych tu elementów.

Linię produkcyjną opracowano we współpracy z Oy Samesor, fińską spółką będącą jednym z liderów w tej dziedzinie. Dzięki zawiązanemu partnerstwu nowe pomysły Loodesystem zostały zrealizowane w zaledwie dziewięć miesięcy.

Nowa linia produkcyjna.

Projekt: Opracowanie nowej linii produkcyjnej termoprofilu
Program: Program Celu 1 (Priorytet 2: Konkurencyjność Przedsiębiorstw)
Koszt całkowity: 261 223 euro
Wkład UE: 104 486 euro
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Wdrożenie: grudzień 2004 – wrzesień 2005

Kontakt:
Raul Loomets
Loodesystem Ltd
Katusepapi 10a
11412 Tallin
Estonia
Tel.: +372 (0)601 1914
info@loodesystem.ee
<http://www.loodesystem.ee>

Nowa, innowacyjna linia (nazywana „paskową linią formowania na rolkach”) przeszła testy w trzecim kwartale 2005 r., mniej niż rok po zakończeniu początkowej analizy wymaganych cech produktu.

Takie tempo rozwoju nie byłoby możliwe bez współpracy z Enterprise Estonia i pomocy z funduszy strukturalnych. Towarzyszące projektowi ryzyko ekonomiczne i technologiczne byłoby dla małego czy średniego przedsiębiorstwa zbyt dużym ograniczeniem.

Szybciej i taniej

Firma Loodesystem Ltd opracowała własną, opatentowaną i skomputeryzowaną, innowacyjną linię produkcyjną termoprofilu. Obejmuje ona kilka dodatkowych operacji, które skracają czas potrzebny do wyprodukowania elementu ściany. Te dodatkowe operacje są jedyne w swoim rodzaju i zapewniają klientom niezrównane możliwości.

Używając termoprofilu wyprodukowanych przez Loodesystem, element ściany może być wyprodukowany 20–40% szybciej niż w przypadku użycia jakiegokolwiek innego konkurencyjnego termoprofilu, wymagając jednocześnie mniej pracy przy montażu niż w przypadku innego konkurencyjnego termoprofilu.

Nowe produkty przyciągnęły uwagę potencjalnych klientów w różnych częściach Europy. Firma Loodesystem już zaczęła eksportować swoje wyroby na Ukrainę i znalazła nowych partnerów, głównie wśród przedsiębiorstw budowlanych w rejonie Morza Bałtyckiego i w Hiszpanii.

Francja/Grecja/Włochy/Hiszpania/Maroko/Tunezja

Basen Morza Śródziemnego – laboratorium dla innowacji energetycznych

W obliczu rosnącej troski o środowisko i zmiany klimatu basen Morza Śródziemnego ze swoją ogromną różnorodnością, wyspami, górami i miastami staje się gwarancją osiągnięcia różnorodnego doświadczeń w dziedzinie wykorzystania energii odnawialnych jako uzupełniających źródeł elektryczności. Energie odnawialne są kluczowym elementem walki z efektem cieplarnianym oraz dążenia do zdecentralizowania produkcji energii. Dlatego korzyści płynące ze współpracy partnerów i sieci w obrębie basenu Morza Śródziemnego obejmują wspieranie dzielenia się wiedzą, wybór najbardziej wydajnych systemów energetycznych w danej sytuacji oraz odpowiednie decyzje planowania przestrzennego, ale także pomoc w realizacji celów protokołu z Kioto i europejskiej białej księgi w dziedzinie energetyki. Kolejnym celem tej współpracy jest zapewnienie kosztownej dziś energii odnawialnej, w szczególności w przypadku energii fotowoltaicznej i ogniw paliwowych, bardziej konkurencyjnej pozycji.

Północne Wybrzeże – Południowe Wybrzeże

Tego typu rozważania dały podstawę do stworzenia projektu Emergence (!) 2010 rozpoczętego niedawno przez region Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA, Francja) w ramach programu INTERREG III B MEDOCC (?). Jego celem jest zapewnienie niezawodnej i stałej dostawy energii przez decentralizację produkcji z odnawialnych źródeł, włączając uczestniczące w programie obszary w proces integracji, którego zadaniem jest utworzenie przyszłego pejzażu energetycznego.

Partnerami Emergence 2010 są: Izba Handlowa, Przemysłowa i Energetyczna Wysp Balearów (Hiszpania), Prowincja Cagliari (Sardynia, Włochy), Regionalna Prowincja Caltanissetta (Sycylia, Włochy), Prefektura Dodecanese i Centrum Źródeł Energii Odnawialnej (Centre for Renewable Energy Source – CRES) w Grecji oraz partne-

Ogniwa fotowoltaiczne: wymiana doświadczeń w zakresie energii odnawialnych jest częścią projektu Emergence 2010.

rzy z południowego wybrzeża Morza Śródziemnego: Ośrodek Rozwoju Energii Odnawialnej (CDER, Maroko) oraz Krajowa Agencja ds. Nadzoru Energii (ANME, Tunezja).

Od kwestii spornych do przypadków modelowych

Pierwsza faza (od czerwca do grudnia 2006 r.) oparta na ścisłej metodologii określonej podczas inauguracyjnego seminarium zawierała dokonany przez każdego partnera wybór – przy pomocy oprogramowania komputerowego opracowanego przez CRES – takich elementów, jak: systemy energetyczne i obszary badawcze, które mają być poddane wspólnej ocenie, określenie obszarów i zaangażowanych podmiotów, rozpoczęcie badań technicznych i ekonomicznych, utworzenie katalogu branżowego i strony internetowej oraz sporządzenie przez PACA wstępnej listy kwestii spornych w celu dalszego rozwoju wybranych technologii.

Druga faza (od stycznia do czerwca 2007 r.) obejmuje przedstawienie studium przypadków i strategii, prace w terenie prowadzone po zatwierdzeniu planu sporządzonego przez CRES i zgodnie z jego wytycznymi oraz wymianę opinii na temat wcześniej wspomnianych kwestii spornych.

Na koniec w fazie trzeciej, między lipcem 2007 r. a kwietniem 2008 r., zostaną przedstawione specyfikacje w celu rozpoczęcia realizacji przypadku modelowego, zaproponowanego przez każdego partnera, który może zakończyć się wykonaniem projektu w pełnej skali. Zostaną oszacowane możliwe inicjatywy operacyjne oraz pomoc unijna dla nich, w tym wsparcie w ramach programów nowego celu funduszy strukturalnych – Europejska współpraca terytorialna. Projekt zakończy się seminarium podsumowującym.

Sianie nasion alternatywnej energii

Oprócz badań Emergence 2010 musi umożliwić utworzenie ośrodków wzrostu w miejscach, w których działalność gospodarcza boryka się z trudnościami związanymi z utrudnionym dostępem do energii z powodu ich oddalenia, specjalnych potrzeb dotyczących zdecentralizowanych źródeł energii lub wymogów dotyczących ochrony środowiska.

Projekt: Emergence 2010

Program: Interreg III B MEDOCC, oś 2, działanie 1

Koszt całkowity: 1 210 000 euro

Wkład UE: 722 500 euro

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Wdrożenie: 1 lipca 2006 r. – 30 czerwca 2008 r.

Kontakt:

Region Provence-Alpes-Côte d'Azur

Mireille Pile, directrice de l'environnement,

du développement durable et de l'agriculture

Hôtel de Région, 27 Place Jules Guesde

F-13481 Marseille Cedex 20

Tel.: +33 (0)4 91 57 52 08

Faks: +33 (0)4 91 57 53 07

mpile@regionpaca.fr

<http://www5.regionpaca.fr/>

¹ Badania w rejonie Morza Śródziemnego nad energiami odnawialnymi gwarantującymi elektryfikację i podstawy ekologicznego wzrostu.

² Współpraca ponadnarodowa (2000–2006). Zachodni rejon Morza Śródziemnego

Glosariusz

Działania innowacyjne: W latach 2000–2006 około 181 regionalnych programów działań innowacyjnych otrzymało dofinansowanie w 156 kwalifikowalnych regionach UE-15. Celem było przetestowanie nowych podejść i działań, które, jeśli okażą się sukcesem, mogą poprawić jakość programów operacyjnych. Te podejmujące ryzyko „laboratoria” skupiły się na wzmocnieniu regionalnych gospodarek opartych na wiedzy, innowacji technologicznej, na społeczeństwie informacyjnym i na usługach regionów, promując ich zrównoważony rozwój.

EFRR: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego jest – wraz z Funduszem Spójności i Europejskim Funduszem Społecznym – jednym z trzech instrumentów finansowych polityki spójności UE oraz głównym źródłem finansowania rozwoju rdzennego potencjału regionów. Założony w 1975 r. EFRR angażuje się w finansowanie wydajnych inwestycji, przedsiębiorczości, infrastruktury transportowej i ochrony środowiska, badań i rozwoju technologicznego, innowacji, społeczeństwa wiedzy, zrównoważonego rozwoju oraz innych dziedzin. Szczegółowe priorytety wsparcia EFRR znajdują się w podstawach wieloletnich programów zarządzanych wspólnie przez Komisję, państwa członkowskie i regiony.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_pl.htm

EFSS: Utworzony w 1957 r. **Europejski Fundusz Społeczny** jest jednym z trzech instrumentów spójności UE i stanowi główne źródło finansowania wsparcia rozwoju zatrudnienia i zasobów ludzkich.

http://ec.europa.eu/employment_social/esf2000/introduction_en.html

Cel Europejska współpraca terytorialna: Zadania dawnej inicjatywy wspólnotowej Interreg będą wspierane w ramach celu – Europejska współpraca terytorialna, którego zadaniem jest ożywienie transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej współpracy pomiędzy regionami UE w latach 2007–2013. Finansowany on jest w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i przeznaczona kwota 7,85 mld euro na współfinansowanie około 80 programów współpracy.

http://ec.europa.eu/regional_policy/interreg3/index_en.htm

Fundusz Spójności: Obejmujący państwa członkowskie z PNB poniżej 90% średniej unijnej Fundusz Spójności współfinansuje projekty w dziedzinie transportu i ochrony środowiska, w tym Transeuropejskie Sieci (TENs), efektywność energetyczną i odnawialną energię. W latach 2007–2013 Fundusz Spójności będzie dysponował budżetem 69,6 mld euro na programy zarządzane przez państwa członkowskie.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_pl.htm

Cel Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach: W latach 2007–2013 dążeniem tego celu będzie wzmocnienie konkurencyjności i atrakcyjności regionów, jak również zatrudnienia, z wykorzystaniem dwutorowego podejścia. Po pierwsze, progra-

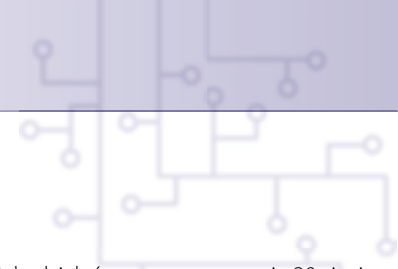
my rozwoju pomogą regionom w wyprzedzaniu i promowaniu zmian gospodarczych przez innowacje i promowanie społeczeństwa wiedzy, przedsiębiorczości, ochrony środowiska i poprawy ich dostępności. Po drugie, dążenie do utworzenia większej liczby i lepszej jakości miejsc pracy będzie wspierane przez dostosowanie siły roboczej i inwestowanie w kapitał ludzki. Cel ten obejmuje wszystkie regiony z 19 państw członkowskich, oprócz tych, które podlegają celowi Konwergencja, czyli 168 regionów z 314 mln mieszkańców. Budżet wynosi 54,9 mld euro, z czego 11,4 mld euro przeznaczono na regiony objęte pomocą przejściową *phasing-in*, co stanowi nieco mniej niż 16% całkowitej alokacji.

Cel Konwergencja: W latach 2007–2013 cel ten będzie dążył do promowania warunków stymulujących wzrost i czynników prowadzących do prawdziwej konwergencji najsłabiej rozwiniętych państw członkowskich i regionów. Cel ten dotyczy – w 17 państwach członkowskich – 84 regionów i 154 mln mieszkańców, których PKB *per capita* wynosi poniżej 75% średniej unijnej oraz, w przypadku pomocy przejściowej *phasing-out*, kolejne 16 regionów z 16,4 mln mieszkańców, z PKB nieco powyżej tej granicy, z powodu efektu statystycznego rozszerzonej Unii. Kwota dostępna w ramach celu Konwergencja wynosi 279,8 mld euro, co stanowi 81,5% całej sumy. Jest ona podzielona w następujący sposób: 199,3 mld euro dla regionów celu Konwergencja, 13,9 mld euro dla regionów pomocy przejściowej *phasing-out* i 69,6 mld euro dla Funduszu Spójności, który swoją pomocą obejmuje 15 państw członkowskich.

Krajowe programy reform (KPR): W wyniku przyjęcia przez Radę Europejską nowych zintegrowanych wytycznych w czerwcu 2005 r. państwa członkowskie muszą określić swoje priorytety i podzielić się dobrymi praktykami w celu realizacji kluczowych wyzwań gospodarczych za pośrednictwem swoich KPR. Stanowią one strategię państw członkowskich w celu zapewnienia długofalowego zrównoważonego rozwoju, wysokiego poziomu zatrudnienia oraz zintegrowanego i sprawiedliwego społeczeństwa. Każde państwo członkowskie do czasu wiosennego spotkania Rady musi sporządzić roczne sprawozdanie z postępu realizacji programów.

Narodowe strategiczne ramy odniesienia (NSRO): Planując działania funduszy strukturalnych na lata 2007–2013, państwa członkowskie muszą przedstawić **Narodowe strategiczne ramy odniesienia**, które gwarantują, że działania są zgodne ze Strategicznymi wytycznymi Wspólnoty dla spójności.

Program operacyjny: Dokument składany przez państwo członkowskie i przyjmowany przez Komisję, prezentujący strategię rozwoju ze spójnym zestawem priorytetów, które mają być realizowane przy wsparciu ze środków jednego funduszu lub, w przypadku celu Konwergencja, przy wsparciu Funduszu Spójności i EFRR.

Programy zasadnicze (mainstream programmes): Termin ten jest używany w stosunku do 450 programów finansowanych ze środków EFRR, EFS i Funduszu Społecznego w ramach celu Konwergencja oraz celu Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach na lata 2007–2013.

Regiony na rzecz zmian gospodarczych: propozycje Komisji mające na celu wzmocnienie wymiany dobrych praktyk w kontekście współpracy międzyregionalnej w latach 2007–2013, przedstawione w komunikacie COM(2006) 675 z dnia 8 listopada 2006 r.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Strategiczne wytyczne Wspólnoty dla spójności (SWW) stanowią podstawę działań Funduszy Strukturalnych. Na podstawie propozycji Komisji Europejskiej 6 października 2006 r. Rada i Parlament Europejski przyjęły SWW na lata 2007–2013.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_pl.htm

Urbact: Współfinansowany ze środków EFRR program Urbact oparty jest na sieci europejskich miast, które są zaangażowane w programy inicjatywy wspólnotowej Urban. Urbact wspomaga wymianę doświadczeń i uczenie się od różnych podmiotów. Wspar-

cie finansowe otrzymało wiele działań, w tym utworzenie 30 sieci skupiających po 8–20 miast, każda z nich utworzona wokół jednego z konkretnych zagadnień polityki miejskiej. Kolejny etap będzie otwarty dla wszystkich miast z 27 państw członkowskich.

<http://www.urbact.eu/>

Urban II: Inicjatywa wspólnotowa Urban II (2000–2006) jest specjalnym instrumentem do rewitalizacji obszarów miejskich. Urban II dąży do rozwiązania problemów, z jakimi borykają się te obszary, i zwiększenia atrakcyjności miast. Siedemdziesiąt europejskich miast otrzymało dofinansowanie z budżetu EFRR wynoszącego 730 mln euro. Dzięki zintegrowanemu podejściu pomoc trafia do kilku obszarów, takich jak polepszenie dostępu do zatrudnienia i szkoleń, ożywienie potencjału kulturalnego oraz promocja rewitalizacji środowiska materialnego i naturalnego.

Zintegrowane wytyczne na rzecz wzrostu i zatrudnienia:

Oceniając osiągnięcia strategii lizbońskiej do 2004 r., Rada Europejska postanowiła wiosną 2005 r. ponownie skupić wspólne wysiłki na wzroście i zatrudnieniu. Zintegrowane wytyczne obejmują 23 działania; m.in. cykl zarządzania w latach 2005–2008 zawiera zestaw wskaźników strukturalnych i roczne sprawozdania z postępu krajowych programów reform (KPR).

Info regio

Przegląd europejskiej polityki regionalnej UE jest dostępny na stronie internetowej Info regio

**http://ec.europa.eu/regional_policy
regio-info@ec.europa.eu**

Urząd Publikacji
Publications.europa.eu

ISBN 92-79-04541-5

9 789279 045417